

MOKSLAS MENAS LITERATURA

AMERIKOS LIETUVIŲ TEATRAS

JUOZAS PALUBINSKAS

Lietuvių Teatras Chicagoje, kiek galiu apie jo darbus spręsti iš spaudos atsiliepimų, iš nuostabių nuomonių, iš laisvų — yra vienintelė šiuo metu išeivijoje panaši *lietuviško sceninio meno* institucija. Tasai Teatras turi du pamatinius dalykus: repetuara ir aktorius. Du dalykus, be ko jokio vaidinimai, kaip juos bevertintumėm, dar nebūs teatras tikra to žodžio prasme.

Plačiu Mastu

Bet manoji svajonė, sakysim, „seno“ scenos vilko mintys nukrypsta truputį platesne linkme. Kai kiti galvoja ir siejasi dėl vieno teatro Chicagoje, aš galvoju ir svajoju apie vieną... visai Amerikai. Apie Lietuvių Teatrą, kuris aptarnautų visas lietuviškas apygventas plačios Amerikos vietose. Kuris ir savo repertuarą būtų lietuviškas, kuris atstovautų ir meninį mūsų tautinio teatro lygį.

Kiek metų bėgyje gavau patirti, išpūdis yra aiškus: ir „senieji“, ir „naujieji“ atvievalai teatrą mėgsta, jo ilgisi, jo laukia. Mes, teatralai, patys turime nuspręsti, koks būtų tas teatras. Mes turime numatyti jo veikimo ratą, tos veiklos galimybes. Ar kokia fraternalinė organizacija ateitų į talką, ar atsirastų kitokie būdai to naujojo teatro pradiniam žygiams paremti, jo pirmuosius maršrutus organizuojant, organizaciniame darbe talkininkaujant. Kaip galės sumanytas išsivystyti — apie tai tegu rūpinasi ir sprendžia tie, kuriems pati idėja pasirodys ir gyvybinga, ir aktuali. Noriu tik pakalbėti apie galimą užuomazgą.

Patogiausias Centras—Chicago

1. Mano manymu, Amerikos Lietuvių Teatras turėtų kurtis Chicagoje. Nes ten daugiausia yra susispietusių teatralų. Susiburti turėtų patys pajėgiausieji. Iš tu, kurie dabar randasi ne vien Chicagoje, bet ir, apskritai, visoje Amerikoje. Minimas sam-būris turėtų susidėti iš profesionalių pajėgiausių žmonių, jis turėtų būti lankstus (ir, duok Dieve, be smulkių intrygų!). Gal iš pat pradinių žingsnių ir tektų pasukti repertuaro linkme, laikinai užmiršus tariamuosius „meno aukštybių ieškojimus“. Teatru moraliai ir medžiaginiai sustiprėjus, galės būti surastas laikas ir grynai formaliais meno srityje ieškojimams. Nestatant idealu, bet laikui sekiniu pavyzdžiu egzistavusių rusų teatrų Latvijos sostinėje Rygoje. Tai buvo repertuaro ir aktorius teatras. O vaidybiniai jis neretai pavyzdį rodydavo ir didesnių medžiaginių galimųjų stacionarinio pobūdžio teatrams.

Tinkamų profesinių pajėgų šiame kontinente, atrodo, turi-me. Jos daliniai yra išsiblaškūsios. Iš pradžių pačius pajėgiausius, patrauklesnio vardo vienant subūrus, palaipsniui, jei sąlygos leis, tos trupės sąstatą galima plėsti. Svarbu pradžia padaryti, pirmąjį sunkesni žingsnį nužengti.

Kelionės

2. Kelionė traukiniu yra perbrangi. Tinkamiausia susisiekimo priemonė, be abejo, — automobilis. Tuo būdu galima atlikti planingas gastrolių keliones. Ir kiekvieną premjerą galės pama-

tyti didelis žiūrovų skaičius. Nuo Chicago iki New Yorko — jei tik panorėsim.

3. Vietos organizacijos niekada neatsisako ateiti su talkos ir pagalbos ranka. Iš pradžių gal ir nakvynės bei kitokie su tautymu surišti klausimai bus sveltųjų šeiminių palankiai išrišti.

4. Kelionėse, atsikvėpus, turėtų būti repetuojami nauji veikalai. Taip, kad maršrutą baigus ir į Čigagą, pavyzdžiui, sugrįžus, jau po poros savaitių galima būtų parodyti naują premjerą. O po to ir vėl leistis kelionėn. Neabejoju, kad ir vėl būtumėm laukiami svečiai. Ir mūsų pastangos pasidarytų ir prasmingos, ir nuosirdžiai remiamos.

5. Mėnesio bėgyje lengvai galima suvaldinti 10–12 spektaklių. Iš pajamų trupės dalyviai gal nepraturtėtų, bet išgyventi vistiek galėtų. Suprasti, kad pirmieji tokio darbo mėnesiai nebūtų labai lengvi. Susisiekimo priemonės išmokėjimas, scenoavizdžio, techninių priemonių įsigijimo išlaidos — visa tai dalį pajamų atimtų. Bet, laikui slenkant, teatro populiarumas ir vis didėjantis lankytojų skaičius ir tą problemą, tikėkimės, padės nugaleti.

6. Amerikoje šiandien daug kas, operuoja „profesionalu“ vardu. Bet tikro profesionalų vaidinimo mes dar nepažindome; tokio, kuriame būtų susibūrusios visos tikros ir stiprios šiandien Amerikoje esančios Lietuvos profesinės scenos jėgos.

7. Šio sumanymo iniciatyvos siūlau imtis chieagiečiams.

8. Neabejoju, kad Lietuvos scenos žmonės dar neužgęso pareigos ir miltis pasirinktam darbui jausmas. Tikiu, kad mūsų darbą pamačius, atsirastų ir rėmėjų, ir pasekėjų, ir pritarėjų.

9. Man atrodo, kad darbas lietuviškoje kultūrinėje dirvoje nedelsiant turi būti pradėtas ir atliktas. Ir lietuviškoji dramaturgija ir, apskritai, vaidinimai lietuvių kalba turi būti patiekti žiūrovams. Kviečiu kurti AMERIKOS LIETUVIŲ TEATRĄ.

10. Dabartinis išsiblaškymas, darbas su stipresniais ir silpnais męgėjais lietuviško teatro klausimo neišria. Dalinai tai yra žiūrovo nuo lietuviškos scenos atpratimas, mūsų tautinio teatro nemėgimas pažėminimas. Ar nebūtų laikas rodyti vientisą profesinio ne reklama, bet pajėgumų, teatro spektaklių?

Man būtų įdomu, kad šiuo klausimu pasisakytų patyrę, nepavargę lietuviškos scenos veteranai Henrikas Kačinskas ir Stasys Pilka. Lygiai, kad viešai prabiltų ir mintimis pasidalintų ir kiti teatralai. Iš viso reikalus man atrodo visiškai aiškus. Būsiu dėkingas už sumanymo kritiką.

Rašytoja Orme Turi Ir Lietuviško Kraujo

Nemažo susidomėjimo susilaukė knyga „Comes the Comrade“, kurioje aprašomi raudonosios armijos okupaciniai daliniai. Jos autorė — Aleksandra Orme. Su pažindindamas su ja Book of the Month klubas pažymi, kad jos protėvių tarpe būta ir lietuvių.

LIETUVA

ANTANAS MISKINIS

1.
Tave pamušo žadėjom,
Kaip savo tikrą seserį.
Esi pačioj jaunystėj,
Ir vačiame pavasari.

Šiandien dainuot norėtys
Pačiais gražiaisiais rimais.
Paskendo mano mintys
Tavo naujuosiu arimuos.

Rūstavo vėtra vakar
Po kalnus ir pašlaites,
Kad Tu likai be Vilniaus,
Kad palikai našlaitė.

2.
Čia būna žalių vasaros,
O dar žalesnės raitos.
Prisiminė man baidžiavos,
Prisiminė rekrutai.

Ir tie pilki artojai,
Kada nevadion varė juos;
Jie vargus ėjo keliais,
Kaip Vilniuje Kalvarijas.

Daugel dainų sudėjo
Ant gonkų baltu klevo.
Paskui į Priekų žemę
Knygų parnešt keliavo.

3.
Praėjo metų eiseną.
Tekėjo tyliai upės,
Buvo pakilūs nuotaika,
Pakilęs buvo apas.

Kai vieškeliai sudundo,
Net beržai žemėn sviro —
Žagres palikę dirvoj
Karan išėjo vyrai.

Vieni laisvi sugrįžo,
Kitiems rankas pašovė,
Tretiems ant lygaus lauko
Mediniai kryžiai stovi.

4.
Apie Tave dūmojant,
Šiandien dainuot pamėdau,
Skaičiuo iš drobių rašto,
Kad esi lėto būdo.

Kur mes Tave nuvesim,
Ir dovanytų kę duosim.
Šiandieną gilius mintys
Įsimetė veidosin.

Kurios žiedais papuošim
Tave kaip tikrą seserį?
Esi pačioj jaunystėj
Ir pačiame pavasari.

Iš „Varnos Prie Plento“, 1935

DEL AMERIKOS LIETUVIŲ TEATRO

STASYS PILKA

Juozas Palubinskas puikus aktorius. Bet jisai kartu yra ir teatro gyvenimo praktikas. Jo paskelbtos mintys ir samprotavimai dėl Amerikos Lietuvių Teatro organizavimo yra ne tik aktualūs, pribrendę, bet, svarbiausia, yra realūs ir konkretūs. Yra sveika ir idėja, tikslios yra ir pastabos.

Svarbu žinoti, ką norime daryti, po to nėra sunku nuspręsti, kaip pradėti ir kaip toliau veikti. Jei dabar nepradėsime, ar vėliau nebus jau per vėlu? Ir gal todėl mano bičiulis Juozas Palubinskas iš tolimos Baltijos mintys mane tikrai giliai sukrėtė. Juk neveltui tą profesinės scenos darbą prieš 30 metų esame pradėję! Kam ugdėme tą tautinį, savąjį teatrą, kad taip lengvabūdiškai nuo jo atsisadėtumėm?!

Pritardamas J. Palubinsko iškeliam reikalui, keliais žodžiais noriu prabilti apie jau gimusį kūdikį: apie Chicago Lietuvių Teatro organizaciją. Kiek gyve-

simusi tautos dailis, turėjo pakeisti treptinio likimą paprasto emigranto likimu. Emigranto dalia verčia kiekvieną rūpintis savo likimu. Bėdos emigrantui visada sunku, nes jis nėra pasiruošęs įsikurti gyvenimo būdas, tai pagyvenusiems yra labai sunku. Kasdieniški rūpesčiai, darbas, kuris dažnai dvasiškai esti varginantis ir sunkus, atima visą laiką, ir tokiose sąlygose kūrybinis darbas yra neįmanomas. Dėl to naujos sąlygos lietuviui rašytojui šis klausimas stoja prieš akis vis savo tragiškumu.

1. Kaip stipri dabar Liet. Rašytojų Draugija

Narių skaičiumi Liet. Rašytojų Draugija yra gana didelė, priskaitanti apie 100 narių. Beveik visą jį buvo nepriklausomybės laikų to paties vardo draugijos nariai, tai reiškia, kad, be mažų išimčių, visi lietuviai rašytojai pasirinko kūrėjų iniciatyvos grupę, tai šaltinis naujų kultūrinių polėkių. Ji naujai persiorganizuota; norėdami geriau pažinti mūsų kūrėjų užsimojimus, kreipėmės su keleta klausimų į jos pirmininką. Čia ir dedame jo atsakymus.

2. Ar lietuviškoji visuomenė atlieka savo pareigą rašytojų atžvilgiu?

Šioj srityj yra dar reikšmingų, su kuriais ir nepriklausomo gyvenimo laikais rašytojas susidurdavo, — tai mūsų visuomeninis abejingumas kūrėjui ir kūrybai. Kūrėjas turi būti laukiamas, tai yra, pati visuomenė turi kūrėjų būti nusiteikusi. Ir tai yra pagrindinė ir būtina kiekvieno kūrėjo sąlyga. Bendruo-

RAIZINYS

Telesforas Valius

J. AISTIS APIE RAŠYTOJUS, VISUOMENĘ IR KNYGŲ PASAULĮ

Pasikalbėjimas Su Rašytojų Draugijos Pirmininku

Rašytojo tragedija priverstinio emigracijos. — Visuomenės nuotaikos rašytojo atžvilgiu. — Rašytojų prieauglis. — Mums trūksta knygos platintojų. — Premijos reikalai. — Rašo veikalą apie valstybės tvarką.

menė turi kūrėją mylėti arba galop neapkęsti, bet ji neprivalo būti jam abejinga, nes tai rodo, kad jai kūrėjo nereikia. Lietuviškoji visuomenė, be labai retų išimčių, rašytojo nemato ir nepasigenda. Talentas nėra kasdieniškas reiškinys, tai ypatinga ir reta dangaus dovana: sunku jo sulaukti, bet pigu pradžudyti.

Jei kitose tautose mes matome didelių kūrėjų, tai iš to nereikėtų daryti išvados, kad tos tautos yra talentingesnės, bet tai tik reiškinys, kad kitos tautos daugiau vertina savo talentus negu mes.

Lietuvoje jau buvo pralaužti kūrėjui pirmieji ledai ir buvo jaučiamas tūlas savo raštu susirūpinimas. Dabar visas tas darbas reikia pradėti iš naujo, o sąlygos daug sunkesnės už buvusias. Rašytojai, kaip minėjau, kuriasi naujuose kraštuose, taip lygiai kuriasi ir visi literatūros mylėtojai: vieniems pašaukima, antriems rūpestį raštu gyvenimas nustumia į paskutinę vietą. Taip dalykams esant, gresia pavojus žūti talentams iš vienos pusės, o pačiai visuomenei visai atsitolti nuo kūrybos iš kitos pusės. Gi viena ir kita reiškia, kad mes stovime ant bedugnės kranto, kad prieš mūsų akis stoja akla ir nevaisinga tamsybių naktis, o kitais žodžiais tariant — visos tautos dvasinė mirtis. Gi dvasinė mirtis yra daug baisesnė už fizinę skųją mirtį.

3. Kokie artimiausi Rašytojų Draugijos uždaviniai?

Liet. Rašytojų D-jos tat ir yra pirmasis rūpestis, kad susiklostę sąlygos neužduosint mūsų tautos genijaus.

Man sunku kalbėti apie būdus ir priemones, kaip išeiti iš esamos padėties. To negali išspręsti vienas žmogus. Reiktų dažniau ir gausiau susirinkti, diskutuoti, spręsti, veikti, bet lietuvių rašytojai taip dabar išblaškyti, taip kasdieniškų reikalų prikrant prie darbavietės, kad padoresnio susirinkimo negalime susaukti. Susirenka taip mažai, kad būtinausias organizacinės pareigos turime primesti susirinkime nedalyvaujantiems nariams.

Aš tad čia kalbėsiu daugiau savo vardu, neišsiekdamas bei nutoldamas nuo tų veiklos rūšių, kurie buvo apibrėžti paskutiniame susirinkime.

Susirinkime buvo nutarta J. A. V. sudaryti visų lietuvių rašytojų centrą, kuris pagal savo išgales rūpintųsi mūsų rašto pa-

(Nukelta į 2 psl.)

M Ū S Ū K A L B A

TVARKO

DR. P. SKARDZIUS IR S. BARZDUKAS

26. SPAUDINYS, ne SPAUSDINYS

(Dėl daiktavardžių su priesaga -i n y s darybos)

Laikraščiuose kaip vis dar tenka matyti žodį spaudinys rašant su šaknyje. Antai "Garsas", savo 19 nr. atsiliepdamas į mūsų rašinį "Susivienijimas, ne susivienymas" ir aiškindamas, kaip Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje (LRKS A) pavadinime atsirado lytis susivienymas ir kodėl šios lyties dabar taip greit yra negalima atsakyti, vienoj vietoj rašo, kad šitai būv nutarta šio susivienijimo seime ir kad po to šitai jau imta vartoti ir visuose susivienijimo spausdiniuose. Taigi ar reikia mums prisiminti lytį spaudinys vietoj ligi šiol teikiamos lyties spaudinys?

Norint į šį klausimą atsakyti, reikia pažūrėti, kaip yra sudaromi mūsų kalboje daiktavardžiai su priesaga -inys. Taigi šie daiktavardžiai paprastai yra sudaromi iš veiksmazodžių, daugiausia iš jų būtojo kartinio laikos. Pvz. iš veiksmazodžių kurti, megzti, mišti, nerti, plauti, siūti, šauti ir kt. yra sudaryti šie daiktavardžiai: kūriny (kūrė), mezginy (mezgė), mišinys (mišo), nėrinys (nėrė).

pirkinys (pirkė), plovinys (plovė), siuvinys (siuvo), šoviny (šovė). Tuo pat būdu ir iš veiksmazodžių austi, gristi, leisti, rasti, sviesti ir kt., jų būtojo kartinio laikos šaknims dėl tam tikrų dėsnių gavus naujas kiek pakitusias lytis, turime susidaryti daiktavardžius jau be šakninio s, pvz.: audinys (audė), grindinys (grindė), leidinys (leidė), radinys (rado), sviedinys (sviedė). Šituo gyvosios mūsų kalbos polinkiu buvo sudarytas ir žodis spaudinys: jo daryba siejama su veiksmazodžiu spausti, ne spausdinti. Veiksmazodžio spausti bendratis šaknies priebalsiai s kitose jo lytyse išvirsto į priebalsį d, šitas d atsirado ir žodžio spaudinys šaknyje, pvz.: spaudė: spaudinys kaip audė: audinys ir kt. Spaudinui plačiai įsigalint bendrinėje kalboje terminu, nėra reikalo jo keisti spausdiniu, sudarytu analogijos būdu iš spausdinti. Vadinasi, visa, kas išspausdinta ar atspausdinta, yra spaudiniai, ne spausdiniai. —S. B.

Pasikalbėjimas su J. Aisčiu

(Atkelta iš 1 psl.)

laikymu. Nutarta skirti premiją už geriausią metų būvįje pasirodžius literatūros veikalą. Buvo nutartas net tos premijos dydis — 500 dol. Aisčiu, kad premija būtų maža, ir būtų bent mūsų manymu idealas, jei mes galėtume skirti premiją tokią sumą, kuri bent vienus metus įgalintų autorių pasiūvesti kūrybai. Pirmajai premijai nebus sunku rasti knygą — kandidatę, nes jau du metų ji nebuvo skiriama, bet vėliau gali būti net taip, kad bus premija, bet nebus kas premijuojama, nes knygos išleidimas juo toliau, juo sunkesnis problemų kelia. Piniginių leidimų neturime, neturime nei platesnio skaitytojų rato.

Jei kuris apskresnis rašytojas ir ras būdą savo kūrinių išleisti, tai dauguma vis dėlto nepajęs to padaryti. Be to, labai opus rašytojų prieauglio klausimas. Jaunosios kartos klausimas yra viso mūsų rašto ateities problema. Jei talentui sunku naujame krašte aklimatizuotis, tai dar sunkiau naujame krašte talentui gimti.

Tai turint galvoje, kaip tik reikėtų didelių fondų: reikėtų skirti didelę premiją, kad ji jaunuosius paakintų kūrybai, reikėtų padėti talentams susiforuoti, na, ir jų kūrinius išleisti. Žodžiu, reikėtų sudaryti kūrybai palankią atmosferą. To rašytojai vien savo jėgomis padaryti nepajęs, nes tam reikia ir didesnių sumų pinigų, ir atliekamo laiko, o rašytojai nei pinigų, nei to paties laiko atliekamų neturi.

Nutarėme kreiptis į patriotinę lietuvišką visuomenę, kad jina prisidėtų prie to žygio. Tą vajų greičiausiai pradėsime po vasaros, o jis ir bus mūsų bendruomenės kultūros meilės egzaminas. Kažkaip esu linkęs manyti, kad mes geros valios tautiečių surasime, nes jau atsiranda tokių, kurie neraginami pasišauna mus medžiagiškai paremti.

Pradžią bus, aišku, sunki, bet svarbu šį reikalą išjudinti iš vietos. Kai bus pradžia, tai, manau, ir visas mūsų gyvenimas pagyvės.

4. Ką manote apie lietuviškų knygų leidimą?

Lietuviškos knygos padėtis yra liūdna, tačiau susirūpinimas yra ypač daug rašoma spaudoje, nors nedaug, bet vis dėlto išleidžiama knygų, pasirodo, net premijos ("Draugas", "Naujieji"), yra leidėjų: Tėvai Marijonai, Kultūros Institutas, arba geriau kun. Pr. Juras, ir kiti. Vienas kitas jaunas autorius sugėba pats išleisti knygą: Kozulius (Kanadoj), Žitkevičius (J. A. V.), V. Ališas (Brazilijoje) ir t.t.

Daug sunkiau yra su platinimu, bet ir tą reikalą galima sutvarkyti geriau organizuojant platinimą ir knygų įvertinimą skiriant daugiau vietos spaudoje. Draugijai stengsis ir tuos dalykus geresne linkme pakreipti, nors tai jau lyg ir neturėtų būti jos veikloje, nes ji visko aprėpti negali, bet stengsis visus savo narius paakinti tam reikalui.

4. Ką jūs kuriate?

Aš štai jau beveik dvidešimt penkeri metai, kai rašau. Rašau ir pyktu ant visų tų mielių redaktorių, kurie vis manęs prašo, kad rašyčiau į laikraščius. Man atrodo, mat, kad tą darbą geriau už mane galėtų atlikti kiekvienas raštingas žmogus. Kiekvienas apie save geros nuomonės, o aš save vertinu ir manau, kad jei kas už mane į laikraščius rašytų, tai aš gal galėčiau ką kūrybingesnio parašyti. Konkretiai kalbant rašau veikaluką apie valstybės tvarką, bet dažnai neturiu laiko, o dar dažniau ūpo bet ką rašyti.

Apie Pasaulio Knygas
Katalikų intelektualų Pax Roma organizacijos centras neseniai išleido pirmąjį numerį tarptautinės bibliografijos biuletenio, kuris pavadintas "Scriptum, Elenchus Bibliographicus Universalis", į kurį įtraukiamos naujos visam pasaulyje pasirodę knygos, kuriomis gali domėtis katalikai intelektualai. Kiekviena paskelbiama knyga gauna ir tinkamą recenziją. Elenchus išspausdintas keturiomis kalbomis: prancūziškai, angliškai, ispaniškai ir vokiškai. Bibliografinė medžiaga paduodama labai gausi.

PLATINKITE "DRAUGĄ"!

"KORYBA" PER PRIEVARTĄ

VL. VIJEIKIS

Kasmet Lietuvoje įvykdo dailės parodos. Kasmet jos vyksta ir dabar. Sovietiniai laikraščiai ta proga parašo dailininkams pamokslų, kaip reikia kurti tikras sovietinis menas. Tie rašiniai dažnai trafaretiški ir nuobodūs. Tačiau šiemetinė paroda atkreipia didesnį dėmesį, kadangi ji skirta Lietuvos okupavimo dešimtmėčiui paminėti. Tą parodą bolševikai vadina "ataskaitine". Atseit dailininkai turi atskaityti Stalinui už suteiktas "malones". Nereikia ir aiškinti, kad jie norėtų atskaityti su juo visiškai kitokių ir visai nemėšišku būdu.

Partijos Žmonės Instrukuoja Dailininkus

Kiekiam košmare ir kokioje prievartoje gyvena sovietinis dailininkas, pilnai išaiškina Vyt. Jurskūno pasakymas jo "ataskaitiniame" straipsnyje "Pastorūšimas jubiliejinės dailės parodoms". Jis rašo: "Specialiai sudarytas parodų organizavimo komitetas pasistatė uždavinį tinkamai išryškinti būsimose parodose istorinius momentus, kuriuos mūsų respublikos darbo žmonės teko išgyventi pastarųjų dešimties metų bėgyje. Tuo reikalu komiteto nariai lankosi Vilniaus ir Kauno dailininkų dirbtuvėse, duoda atitinkamus nurodymus bei patarimus, rengia eskizų aptarimus, organizuoja dailininkų kūrybines komandiruotes".

Santvarkos Cinizmas

Iš šio pasakymo išryškėja visas tarybinės santvarkos cinizmas. Todėl visai aišku, kad po tokių komitetų apsilankymų dailininkui nelieka nieko kito, kaip tik imtis tokių temų, kokias nurodo. Už tai ir meno gaminių pavadinimai nei per pėdą nenutolsta nuo Stalino vardo. Tokių paveikslų ir skulptūrų nebegalima jau vadinti kūriniais. Jiems teinka gaminių vardas.

Tokie per prievartą iš dailininkų išpausti darbai kuo gi gali skirtis nuo to meno, kuris Amerikoje priprastas vadinti komerciniu menu ir kuris apima reklamą, reklamos sritį? Juk ir čia yra tam tikras užsakymas.

Dailininkų Brigados

Straipsnyje rašoma taip pat ir apie dailininkų brigadas, kurias dabar primetė Lietuvos dailininkai.

STALINGRADO FILMA

Dabartinių metų Paryžiaus kino teatrai rodo rusų filmą apie Stalingrado kovas. Tos filmos recenzija "Manchester Guardian" parašė Al. Werth, kuris Stalingradą buvo pats aplankęs 1943 m., tuojau po vokiečių kapituliacijos. Jis buvo tuomet šiltnes santykiuose su bolševikų valdžia ir galėjo matyti ir girdėti daug daugiau, kaip kuris nors kitas užsienietis.

"Stalingrado" filmą pastatė Petrovas, kuris režisavo "Petro Didžiojo" filmą. Rusai jau karometu padarė daug nuotraukų iš kovų Stalingrade, nesigilindami operatorių gyvybių. Savo recenzijoje jis rašo, kad sukurti gerą filmą iš Stalingrado kovų buvo pakankamai medžiagos, bet išėjo visai kas kita. "Mane labiausiai paveikė visiškas nužmoginimas visos istorijos. Nebuvo tai žmonės, kuriuos mažiau prie Stalingrado; vietoje jų rodomi robotai.

Kasmet. Tai yra grynai sovietiškas "genialus" išradimas. Keli dailininkai dirba viena paveiksle. Tai labai primena Amerikoje ir visame pasaulyje pagarsėjusią Fordo sistemą, kur gaminy ant diržo pereina per daugybę rankų. Ar tai galima pritaikinti meno? Tai jau įrodė sovietiniai dailininkai, per 30 su viršum metų visiškai nustumę rusų meną.

Temos

Vyt. Jurskūno straipsnyje minima visa eilė pažįstamų dailininkų vardų: Žmuidzinavičius, Mikėnas, Gudaitis, Petrulis, Palaima, Motiejūnas ir kiti. Kas liečia temų pavadinimus, tai jie ne tik nepažįstami, bet ir lietuviams neįdomūs ir neįsimintini: Stalino portretas, Stalino biustas, Paminklas Stalinui, Stalino galva ir pan. Nereikia ir aiškinti, kiek tokios temos yra malonios lietuviams dailininkams. Todėl suprantama, kad ir šių meno gaminių kokybė negali būti aukšta.

"Kolchozo Isteigimas"

Ypatinai straipsnyje pagiriamas V. Dilkos paveikslas, vaizduojantis tarybinio kolchozo isteigimą. Ar paveikslas autorius galėjo pavaizduoti, kaip yra tremiami Sibire tie, kurie nenorėjo įstoti į kolchozą? Ar galima buvo pavaizduoti žmogų gaunantį kulka į pakaušį už tai, kad jis prasitarė žodeli prieš lietuvių prievartą? O juk tai kaip tik ir yra teisingi šios temos siužetai. Žinoma, kad dailininkas, įsivaizdamas maskolišką durtuvą smailę prieš savo kritinės, turi vaizduoti tai, ko panorės kruvinasis okupantas.

Delegacija Kremliuje

Kitas iškeliamas paveikslas vaizduoja "Lietuvos liaudies seimo delegaciją Kremliuje". Ir šiame paveiksle dailininkas turėjo išdėstyti visus veidus parodyti kiltinose bruožuose, nes to reikalauja užsakytojas, kuriam negalima atsakyti, nes jis apmoka kulka. Girdėti, kad Amerikoje yra organizuojamos genocido parodos, kuriose bus pavaizduoti bolševikų ir nacių darbai Lietuvoje. Šias parodas tikrai galima būtų pavadinti ataskaitinėmis parodomis. Ir reikia tvirtai tikėti, kad nebetoli tas laikas, kada tų šiurpių fotografijų veiksmų autoriai turės duoti tikrą atskaitą.

TREMTIES METŲ ARCHYVAS CHICAGOJE

ST. RUDYS

Neįtikint skurdas ir varginimas tremties gyvenimo Vokietijoje. Austrijoje ir kitur, buvo sukurta per tuos kelis metus daug kultūrinių vertybių, padaryta daug pozityvaus darbo įvairiose srityse. Tam laikotarpiui ateityje nušviesti susidarė įdomios istorinės medžiagos, daug vertingų dokumentų. Prasidėjus emigracijai, buvo susirūpinta šios istorinės medžiagos likimu bei saugumu. Prie Vokietijos Tarybos Kultūros Tarybos buvo sudaryta Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisija, kuri ir rūpinosi tremties metų lietuvių archyvo perkėlimu į saugesnę vietą. Komisijai buvo aišku, kad šis visų lietuvių gyvenamųjų vietovių tremtyje surinktas ir sutvarkytas archyvas reikia perkelti į JAV. Pirmosios siuntos buvo pasiųstos Amerikos Lietuvių Kultūros Institutui. Tačiau nesulaukus iš šios institucijos vadovybės pakvartimo bei kokio nors atsakymo, buvo kreiptasi į Šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos viršininką Motiną Juozapą, iš kurios buvo gautas labai nuoširdus ir palankus atsakymas ir sutikimas imti ir globoti mūsų turimą archyvą. Minėtoji komisija, veikusi Eichstaetto-Rebendorfo stovykloje, iki tos stovyklos likvidavimo 1949 m. gegužės 15 d. persiuntė Šv. Kazimiero Seserų Vienuolynan keliolika šimtų svarų archyvinės medžiagos. Kiek tokių patirčių, toji archyvinė medžiaga tebe siunčiama tą darbą tęsiančios komisijos. Mes tikrai esame dėkingi Seserų Kazimieriečių vadovybei už atliktą kultūrinį darbą ir rūpestį.

Šiuo metu jau iškyla to archyvo panaudojimo klausimas. Žmonės kreipiasi į buvusius komisijos narius, o kurie jų nežino — į redakcijas, teiraudamiesi, kur galima gauti pamestų mokyklų ar jos dalies baigimo pažymėjimų nuorašus. Kitiems gali prisireikti kitokių dokumentų. Šiame archyve tarp kitos istorinės medžiagos yra visų abiturientų brandos atestatų dublikatai ir kiti klasių baigimo pagrindiniai dokumentai. Reikia žmogaus, ar

kollektivo, kuris galėtų, susitaręs su vienuolyno vadovybe, archyvą sutvarkyti jo panaudojimui, išduoti prašantiems reikalingus dokumentų nuorašus ir t.t.

Chicagoje yra įsikūrus kaip tik pirmasis to darbo organizatorius Vokietijoje, pirmasis komisijos pirmininkas istorikas Vincentas Liulevičius, kuris, mano manymu, ir galėtų to archyvo panaudojimo darbui ir vadovauti. Toje komisijoje teko dirbti ir šį straipsnį rašančiam. Klausimas, kas turėtų šio archyvo tvarkytoją arba vedėją skirti? Archyvą, kaip minėta, yra Vokietijos Tarybos žinioje. Bet Kultūros Taryba lieka Europoje ir iš ten tuos reikalus čia Amerikoje tvarkyti bus sunku. Šis reikalas turėtų būti pavestas tvarkyti kuriai nors Amerikoje veikiančiai lietuvių institucijai. Gal šiuo metu būtų tiksliu, kad Tremtinių Bendruomenės Illinois valstybėje valdyba imtųsi iniciatyvos susitarti su Vokietijos Tarybos Kultūros Taryba ir padaryti reikiamus patvarkymus.

Tel.: Ofiso OL.2-3452, rez. YA.7-9283

DR. STASYS BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL. 2-5 ir 6-8, šeštad. 2-4 p.p.

Tel.: Ofiso WA.8-3060, rez.CO.4-1187

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL. (išskyrus šeštad. ir šeštad.)
Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7-9 v. v. šeštad. priima tik pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel.: Ofiso YA.7-5587 rez.RE.7-4966

DR. FRANK C. KWINN

(KVIEČIŲSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. p.p.; nuo 7 v. iki 8:30 v. v. išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel.: Ofiso YA.7-0554 rez. ME.8-2880

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 v. iki 8:30 v. v. šeštad. nuo 10 iki 12 v. dienų

Emerg. Tel. Kėdžie 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lafayette 3-3210
VAL.: pirm., antr., ketv.: 12-2:30 ir 6-9 vak.; penkt. ir šešt. 12-2:30
6294 Archer Road, Argo, Illinois
Tel. Summit 1580

VAL.: pirm. antr. ir ketv. 3-5 v. v. trečiad., penkt. ir šeštad. 3-5 v. v.

DR. P. ATKOCIUNAS

DANTISTAS

1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: Antr., Ketv., ir Penktad. nuo 10-12 ryte; 2-6, 7-9 vak.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: Pirmad. Treč. ir Šešt. 3-8 p.p.

Tel.: Ofiso PR. 6-3888, rez. VI. 7-2421

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS
2500 West 63rd Street
VAL.: Kasdien nuo 2-4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. šeštad. nuo 2-4 popiet. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Telefonas: REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
3925 West 50th Street
VAL.: 2-4 popiet. 6:30-8:30 vakavals. Trečiad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez. DA.6-1126

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West. 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tes gatv.)
VAL.: 1-4 ir 6:30-8:30 p. kasdien. Atidara trečiad. ir šeštad. Ketv. ir priespiet. tik susitarus.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso HE.4-5649, rez. HE.4-2324

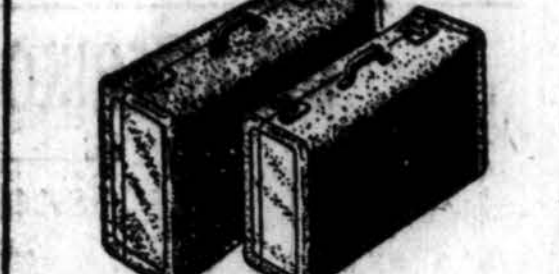
DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: Trečiad. ir šeštad. pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7-9 vakare.

SPECIAL Men's TWO-SUITER

Fine Cowhide Leather \$24.98

Special Ladies' 2 Pc. Luggage set \$19.98

26" Pullman Case and 21" overnighter

ROSELAND LUGGAGE

Everything in Luggage
11334 S. MICHIGAN AVE.
WATERLOO 8-1590
Open Mon. & Thurs. evenings

GAZO KROSNYS

Gazo Bendr. Užtvirtintos
REPUBLIC—MUELLER
LO-BLAST—BRYANT

24 valandų patarnavimas
Pataisymai Visų Firmų
PRITVIRSIŲ GAZO
BENDROVĖS VYRŲ

SUBURBAN GAS HEAT

MAINTENANCE, INC.
TEL. RIVERSIDE 7-1532
ir FOREST 6-4090

Tel.: Ofiso PR.6-6446 Rez. HE.4-5160

DR. F. C. WINKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2 iki 4 pop.; 6 iki 8 vak. ir Trečiad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso GR.6-1321 Rez. HE.4-5532

Dr. Edward B. MURKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5452 South Kedzie Ave.
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. — pagal susitarimą.

Ofiso telefonas Virginia 7-1886

DR. AL. RAGKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel.: Ofiso GR.6-4020, rez. HL.5-1540

Dr. Alexander J. Javels

(JOVAIBAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2-4 v. p.p. ir 7-9 vak. Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave., Chicago
VAL. Nuo 2-4 ir 6-8, trečiad. šeštad. ir šeštad. tik pagal sutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PL.6-1930

Jei neatliksite viršmėnėi telefonai šaukto: Midway 3-0001

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez. PL.6-0659

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. ryto iki 3 p.p.; 6-9 v. vak.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez. RE.7-7668

DR. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet. ir 7-8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. ofisas uždarytas

Šeštad. tik nuo 3-5 val. popiet. Rezidencija 3241 W. 96TH PLACE

DR. B. C. BRUZAS

DANTISTAS

VALANDOS: 10 iki 8 Trečiadienis tik susitarus.
4008 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California Tel. Yards 7-7772

DR. I. E. MAKAR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel.: Pullman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Dr. Anthony A. RUDOKAS

OPTOMETRISTAS

4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.

VAL.: nuo 6 v. v. iki 9 v. v. šešt. nuo 10 v. ryt. iki 6 v. v. išskyrus treč.

Saukto — Yards 7-7381

DR. VAITUSH, Opt.

(LIETUVIS)

Maso 30 metų praktiškumas yra juma garantija

Patengina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, skaudamą akių karsti, atitaiso trumparegystę ir tolgaregystę. Priemonė teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektrine parodoja, mažasias klaidas, specialiai atyda kreiplama į mokyklos vaikus.

KREIVOS AKYS ATITAIKOMOS VAIZUOJU I NAMUS

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be aikių. Kadros tipams kaip pirma

4712 South Ashland Ave.

Yards 7-1375

VAL.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 vak. še

Lietuviai Vokietijos Džiovininkų Sanatorijoje

Iš Europos jau išvyko 45,000 lietuvių. — Pasikalbėjimai su jugoslavų ir ukrainiečių partizanais bei kazokais. — Ligoninė, kur mirė Kapsuko brolis. — Meilė ir... džiava.

A. PAULUKONIS, Vokietija

Ofic. duomenimis, iki 1950 m. geg. 31 d. iš viso išemigravo 44,505 lietuvių, grįžo į Rusiją 949; Lietuvos žydų emigravo 1,464. Iš lietuvių per tą laiką 21,191 išvyko į JAV, 8,725 į Australiją, į Kanadą 7,739, Angliją 3,361, Venecuėlą 791, Belgiją 716, Argentiną 568, Prancūziją 390, Braziliją 381, Kolumbiją 224, N. Zelandiją 177, kitur — po mažiau, iš jų po kelis i Luksemburgą, Panamą, Peru, P. Afriką ir 4 net į Turkiją. Vokietijoje liks negalinčių emigruoti apie 3,000 — 4,000, neskaitant Mažosios Lietuvos lietuvių; iš turinčių pasilikti — apie 2,500 vad. "kietojų branduolio"; senelių, ligonių etc.

Bene geriausiai visi yra įsikūrę JAV. Atskirai nebologai įsikūrusi yra ir kt. kraštuose. Sunkiausia ateitis laukia, be abejo, turinčių pasilikti Vokietijoje. Sunkios iš viso paskutinės DP čia dienos, dar sunkesnės jos senelių, invalidų ir ligonių. Ženevos nutarimu IRO siūlo už kiekvieną įkurdinamą ligonį po 1000 dol., bet nepaisant to nė viena valstybė jų nenori priimti. Tiesa, nedidelį kiekį (aklųjų) priėmė Norvegija, dar vienas kitas lietuvis senelis patekęs su kitais į Prancūziją, kai kas iš "gyvojo inventoriaus" pasiskirstymas, bet masė bus priversta pasilikti Vokietijoje. Tiesa, ne visi bus tiesiai išmesti i vokiečių ūkį ir turės vos įmanomai vegetuoti iš gaunamos vėd. bedarbio pašalpos, jei ir tokia bus suteikta; tam tikra dalis bus sutelkta senelių prieglaudose, bet kas laukia kitų, negalinčių išemigruoti, netenka nė aiškinti: vokiečiai patys turi per daug 10 mil. savų žmonių, iš kurių apie 2 mil. yra be darbo, tad įmanoma egzistenciją susikurti čia liekantiems bus labai ir labai sunku.

Penki šimtai džiovininkų

Vienų tik tbc sergančių ir disendės ar mažesnės nuolatinės tiesioginės paramos reikalingų mūsų tautiečių visose 3 zonose priskaitoma apie 500. Dalis jų gydoma Gautingo, Heilbrono, Ambergio ir kt. sanatorijose, kiti — išskirstyti po mažesnes san-jas, rehabilitacijos centrus, kur ligoniai mokomi jiems pritaikytų amatų ar laikomi kitokioj gyd. įstaigų kontrolėj. Kaip vyksta gyventi džiovininkams?

Imkime kad ir tokią Gautingo sanatoriją. Ji laikoma centrine sanatorija visoj amerikiečių zonoj, ir jos priežiūroj dirba kitos san-jos. Tai lyg atskiras ištisas kaimas su koku 1,000 ligonių ir apie 500 personalo. Vokiečiai Gautingu giriasi: girdi, maža yra tiek gerų ir patogių vietų: aplinkui miškai, kurie traukia net ligi paties didžiulio Starnbergo ežero, ir kurį prieš karą šventadieniais kas 15 min. eidavo iš Bavarijos sostinės po traukinį, čia jų karalius Pipinas susiradęs dingusią savo žmoną, čia pat savo jaunystę leidęs ir Karolis Didysis. Geresnės san-jos esančios nebent Schwarzwalde ar Weilheime, kurį jie linkę vadinti net mažuoju Davosu. Tačiau kiek kitokios nuomonės apie pačią situaciją ir san-joj vyraujančią tvarką yra ligoniai: jų nuomone, čia daug kas būtų taisytina. O pati vietovė — ar tik ne per drėgna; būstai — palikti iš buvusiu vokiečių kareivinių, nesanatoriniai.

Jugoslavų Partizanas

Ligonių ir sveikstančių — čia tikras mišinys. Rasi apskiai visokių tautybių žmonių, o daugiausia — slavų. Tat uždeda savotišką antspaudą ir visiems san-jos gyventojams. Štai — kad ir mano barakas vad. "per-einamuoju". Iš čia tėra 3 keliai:

vienas — į dangų, antrasis — į kitus stacijas (pozityvių ar negatyvių — tiems, kurie yra reikalingi gydymo) ir trečias — pro geležinių vielų užtvaras atgal į laisvę. Tačiau tokių laimin-gųjų esti, palyginti, ne tiek daug. Į san-ją patekti labai lengva, bet iš ten sugrįžti kelias labai ilgas ir vargas. Štai imkime kad ir kaimynus: iš dešinės guli jugoslavai, buv. partizanas, artimas Michailovičiaus kovų dalyvis. Gražiausios jo jaunystės dienos praėjo Serbų ir Kroatų kalnuose, bekovojo su įsiveržėliais naciais ir komunistų gaujomis. Jo tėvas prie karaliaus Petro buvo Biogrado krimin. policijos viršininkas, dėdė — senatorius, bet dabar — visi išblaškyti po visą pasaulį. Ir jis pats per Italiją ir Paryžių pateko galiausiai į Muencheną, o iš ten kelias nuo amerikiečių gydytojo atvedė į Gautingo san-ją.

Kruvinas Nuotykis Kine

— Ko negrįžti namo? Juk dabar Tito jau eina prieš bolševikus, — pasiteirauju. — Tai kažin, — atsako jis. — Tito koks buvo komunistas, toks ir pasilik, tik paskiausiai susiėdė su Kremlium. O kiek jis pasiuntė žmonių į aną pasaulį! — Ir jis, kad būtų vaizdžiau, pasakoja tokį atsitikimą: Tuo metu, kai Jugoslavija buvo išlaisvinta iš pavergėjų, o rusai prisiskyrė sau svarbiausią išvaduojo vaidmenį, kartą svarbiausios Biogrado kino teatre buvo rodoma filma, vaizduojanti tris didžiuosius: Rooseveltą, Churchillį ir Staliną. Kai Stalinas šyptelėjo, iškėlęs ranką, į publiką, kažkas iš būrio sušuko: — "Dava! easy!" (atiduok laikrodį!). Tuoju filma buvo nutraukta, kino teatras apsuptas policijos, ir kas "dešimtas žmogus Ozno sušaudytas — tam, kas būtų įbaugini kiti, jog iš išvaduojujų juokauti negalima. Jei taip būtų atsitikę kur nors Vakaruose, pvz. prancūzų ar ispanų saugumas už panašų juoką būtų sušaudęs kas dešimtą komunistą, tai nuo riksmo ir protestų drebėtų visas pasaulis, bet kadangi tai įvyko Rytuose, kur panašūs atsitikimai esti diena iš dienos daugybė, dėl to nekostelėjo nė blusa. Todėl jugoslavai gerai pažįsta Titą su titininkais — ir net dabar vos vienas kitas berizikuoja grįžti i tėvyne.

Ukrainietis Kovotojas

Netoliese guli ir kitas buv. partizanas. Tai ukrainietis, banderininkas. Jis toks pat kovingas, kaip ir jo vadas, neseniai kažkur kalnuose priėmęs slapta amerikiečių žurnalistas. Jo 18 metų sesuo ir dabar, pasakojasi, tebedalyvauja partizaninėj veikloj: dienos metu Kijeve dirba įstaigoj, o naktimis — vykdo su kitais slaptus uždavinius. Kova vyksta kietai: gyvybė už gyvybę. Ten nieks sentimentų neturi. Jis pats, kadaise su kovos dalinių prasimušė i Vokietiją. Paskum, su pirmaisiais transportais, išvyko anglių kasti i Belgiją. Ten prarado sveikatą ir su keliais lietuviais, apšaukais maistinin-kais, kam reikalavo tesėti duotuosius pažadus, pateko į kalėjimą.

Bet net "kalėjime mes jautėmės smagiai, nei čia, sanatorijoje, — šypsosi jis. Ir nenusimena: jei, sako, suradau kelią iš Belgijos į čia, surasiu jį ir toliau.

Dono Kazokas

Dar toliau — senas Dono kazokas. Jaunystę praeivėlė po plačiasias Dono stepes belakstant kaip vėjui: čia ant arklio, čia po arkliu, puikus, giriasi, buvau džigitas, bet dabar — neįstengia pats gerai nė batų są-
varos susiūti. Iš buvusios di-

TRAGEDIJA

Picasso

dybės belikė tik vieni, lyg Taro Bulbos, žemyn nusivėrę ūsai. Štai kitame kambaryje — du gydytojai. Ir tie san-ję? — išplečia ne vienas akis, juos pamatęs. Taip, ir jie. Ir ne tik jie vieni: paguldytu į san-ją gydytojų yra net keletas. Viens iš mano kaimynų — ginekologas, kits — plaučių specialistas. Dirbo, rūpinosi kitais, kol galiausiai tas pats nelemtas likimas atvedė ir juos į san-ją.

Dabar vienas iš jų tik mel-džiasi ir nuolat žegnojasi prieš Dievo Motinos paveikslą, prašydamas jos užtarimo, matyti, ja jau daugiau pasitikėdamas, nei visomis medicininėmis priemonėmis, i krūvą drauge suimtomis, o kits — stopiausiai laikosi nustatyto režimo taisyklių: laiku gulti, laiku kelti, pasivaikščioti po pušyną, po pietų išsitiesti po-gulio, o dūmelio ar skysčio pavidalu taip priimliai gomuriui prisi-statančios bet kurios rūšies spausintukės — neparodyk nė iš tolo. Ir iš tikro, kokia pasiutusi ta tbc bacila: kokia mažutė, bet kokia žalinga: kad ir kiek geriausios pasaulyje galvos kovoją su ja jau ištisus šimtmečius, bet dar dideliame vargšų kiekiai Gautinge nepadeda nei policijos, ir kas "dešimtas žmogus Ozno sušaudytas — tam, kas būtų įbaugini kiti, jog iš išvaduojujų juokauti negalima. Jei taip būtų atsitikę kur nors Vakaruose, pvz. prancūzų ar ispanų saugumas už panašų juoką būtų sušaudęs kas dešimtą komunistą, tai nuo riksmo ir protestų drebėtų visas pasaulis, bet kadangi tai įvyko Rytuose, kur panašūs atsitikimai esti diena iš dienos daugybė, dėl to nekostelėjo nė blusa. Todėl jugoslavai gerai pažįsta Titą su titininkais — ir net dabar vos vienas kitas berizikuoja grįžti i tėvyne.

Užmiršimas Ir Herojiškas Pasišventimas

Štai vienas vilnietis, kai buvo "viršų", buvo visų tiesiog grobostas. Turėjo ir sužadėtinę, ir turto, ir gražios ateities perspektyvos driekėsi prieš akis, bet kai tik susirgo — sužadėtinė su savaisiais iškeliavo į JAV ir ligi šiol nė mur-mur. Ir dar iš garbingos giminės.

Kai buvau stiprus, — išlie-
ja savo širdies gėlą vargšas, — viskuo ją rėmiau, kuo galėjau; gi dabar — kad bent laišką parašytų.
Panašaus likimo susilaukė ir viena lietuvaitė — kai buvo sveika, turėjo vaikną, kuris jai aukso kalnus žadėjo. Kai tik susirgo, taip tas dingso, kaip i žemę. Tokia ten buvo ir meilė. Tačiau yra ir priešingų pavyzdžių. Jau-ną, gražią mergaitę, suvalkų krašto lygumų išaugintą, pačia-me žydėjime pagriebė tbc bacila ir ilgam laikui uždarė i san-ją. Drauge i ją atsigulė ir jos suža-dėtinis, vienos žinomos studentų draugovės narys, — o tam, kad, būdamas čia pat, galėtų atsidė-jęs ją rūpintis ir ją globoti.

Ligonių Nukalti Kryžiai

Tačiau ne visų tokie gajūs orga-nizmai: kitus panašios rūšies eksperimentai nuveda tiesiai į kapus. O jų ten paprastutėse, bet su vokietais kruopštomu sutvarkytose Gautingo įkurtėse, yra atgulusių jau gerokas skaičius. Ir tai surinktų iš viso pasaulio kampu. Jų atminimą nūnai bežymi tikrai paprastu-čiai pačių ligonių dirbtuvės iš akmens nukalti kryžiai. Ypač jaudinančios esti maldos už mi-rusius per Vėlines, kai susirinek i kapus bendro likimo draugai savo gvergždžiančiais balsais už-traukia Sveikamariją ar kokią

giesmę, slapta i pašalis dairydami, kada čia ir kuriam iš jų pirmajam teks šalia kitų išsi-tiesiti. Pasirinkę ne vienas sau iš anksto amžinojo poilsio vietą, paskum susimąstę ir tylūs grįž-ta "namo".

Kapsuko Brolis

Ir lietuvių ten atgulusių yra jau daugiau kaip dešimt. Pasku-tinis iš jų — suvalkietis ūkinin-kas Mickevičius, tikras Kapsuko brolis. Nors gal jis būtų šiaip taip išgyvenęs ir prie bolševikų, bet senukas su šeima kratėsi vi-sa širdimi to jų "rojaus" — ir patraukė i vakarus, nors jau septintą kryželį buvo persirites. Duktė gyvena Kanadoje, žmona — kažkur Bavarij atkalnėje, sto-
vykloje. Kol galėjo, uoliausiai lankė pamaldas, papasakodavo apie savo brolį, kada jis dar ne-buvo bolševiku tapęs ir kentė caro kalėjimuose; jo manymu, ir paskiausiai negalėjęs jo brolis toks rusifikatorius būti — greičiau buvęs lietuviškas "titinin-kas". Sunkios buvo senuko pas-kutinės dienos: seniau, pasako-josi, ir dr. K. Grinius pas jį bei jo artimuosius slapta spaustuvę laikęs, ir ministr. Sidzikauskas vertybes nuo sunaikinimo slėpęs, ir jų idėjos draugų buvo aibės, o dabar — veik niekas jo iš jų senų ir garsių pažįstamų neat-minęs. Taip vieną dieną prie pat aštuonių dešimtų metų slenkščio jis ir užgeso.

Užmiršimas Ir Herojiškas Pasišventimas

Štai vienas vilnietis, kai buvo "viršų", buvo visų tiesiog grobostas. Turėjo ir sužadėtinę, ir turto, ir gražios ateities perspektyvos driekėsi prieš akis, bet kai tik susirgo — sužadėtinė su savaisiais iškeliavo į JAV ir ligi šiol nė mur-mur. Ir dar iš garbingos giminės.

Kai buvau stiprus, — išlie-
ja savo širdies gėlą vargšas, — viskuo ją rėmiau, kuo galėjau; gi dabar — kad bent laišką parašytų.
Panašaus likimo susilaukė ir viena lietuvaitė — kai buvo sveika, turėjo vaikną, kuris jai aukso kalnus žadėjo. Kai tik susirgo, taip tas dingso, kaip i žemę. Tokia ten buvo ir meilė. Tačiau yra ir priešingų pavyzdžių. Jau-ną, gražią mergaitę, suvalkų krašto lygumų išaugintą, pačia-me žydėjime pagriebė tbc bacila ir ilgam laikui uždarė i san-ją. Drauge i ją atsigulė ir jos suža-dėtinis, vienos žinomos studentų draugovės narys, — o tam, kad, būdamas čia pat, galėtų atsidė-jęs ją rūpintis ir ją globoti.

Lietuviai Sanatorijoje

Visokių čia rasime žmonių — visokio amžiaus, luomo ir išsilai-vinimo: vieną iš geriausių Lie-tuvos režisierių, aviacijos kari-ninką, Paryžių geriau žinantį, kaip savo penkis pirštus inžinie-rių. Alytaus pušynuose gyvenu-sią ir vis tiek džiavo per nelem-tus karo metus gavusią mokyto-čią, keletą ūkininkų etc. Vienus savieji visuomet atsimena, bet yra ir tokių, kurių per trejus metus nė karto neatvyksta aplankyti net nuosava žmona. Vie-nų Amerikoje yra vyrai, kitų žmonos, trečių tėvai ar vaikai,

broliai ir kiti giminės. Ir jų pa-čių daugumas norėtų ten pakliū-ti, bet žiaurūs emigraciniai pa-
ragrafai laiko duris visur jiems kietai užvertas. Kai tik emigr. gydytojas konstatuoja tbc, taip ir atsidaro pats tikriausias ir visiems priimtinausias kelias — i aną pasaulį, nes ligonių, o ypač džiovininkų, nieks nenori įsileisti.

Yra čia keletas parvartų net iš tolimiausių žemės kampų. Štai pusanžis inteligentinis lenkas, kuris buvo išvykęs i Tunisą: dir-bo, kol galėjo, bet kai tik jėgos išseko (o kur neišseks po viso-kių kacetų) — taip ir neberei-kia. Tokiu būdu ir prasidėjo jo kelias atgal — i Gautingą. Čia specialiai ištirti buvo atvarty-tas ir iš Amerikos grąžintas lie-tuvius žurnalistas. Emigruoda-mas i JAV, praėjo visas komisija-s, jo plaučius kruopščiausiai iš-tyrė net 8 gydytojai, praleido visos kontrolinės med. komisijos — ir nieko nerado. Bet 2 kon-troliniai gydytojai pačioje Ame-rikoje pripažino veik mirtiną ligo-niui ir prikabino prie jo lovos mėlyną lentelę — kandidatų i mirtininkus. Parvartė atgal i Eu-ropą, o čia — pasijuntė i Gaut-ingą. Gautinge vargšą taip griežtai čiupo, kaip dar nė vieno žmogaus, tur būt, nebuvo tikri-nę. Išfotografavo plaučius cm po cm, padarė galybę visokių bandy-mų, užraugė jo vardu ir jo garbei net 13 tbc kultūrų, ir po 5 mėnesių kruopščiausių ty-rimų — nieko, jokio aktyvumo. Sprendimas padarytas 42 spe-cialistų vardu, jį taip pat pasi-rašė amerikietis direktorius. Bet kas iš to? Dėl to paragrafi-niai formalumai nei jam, nei ki-tiems nė kiek nesumažėjo, bet, priešingai, dar padidėjo, nes kiek viena pusė stengiasi įrodyti savo tiesą. Kas kita būtų, jei tokiais atvejais būtų daugiau paisoma žmoniškumo, o mažiau žiūrima kaulėtų paragrafinių formalu-mų.

Geraširdžių Dovanos

O tuos, kurie atsimena ir šiuos i mirčių keliaujančius savo tautiečius, galite būti tikri, šie mini su pagarba ir dėkingumu. Vieni ateina jiems i pagalbą per savąsias šalpos organizacijas (BALF-a ir R. Kryžių), kiti, ži-nodami tikslų adresą, ir tiesiogini-
niu keliu. O jiems niekadus ir nieko nėra per daug. Priešingai, kartais net nustebimo sukelia, kai, pvz., koks nors geras pažis-tamas, išvykęs i Kanadą ar JAV, pats gerai žinodamas gyve-nančių Vokietijoje padėį, dar klausia: parašyk, ko tau reikia, nors ir taip jam yra aišku, jog šis dažnai neturi net už ką pas-ti ženklą nusipirkti. Gal geriausia savo tautiečius atsimena ir aprūpina žydai. Tiesa, jų "Jo-intas" ir galingas, ir turtingas: kiekvienas tbc ligonis žydą gau-na kas mėnuo po 50 DM, plus dar smulkios siuntos maistu ir vaisiais. Po jų seniau eidavo len-kai ir ukrainiečiai, bet dabar i 2 vietą, atrodo, at tik jau nebus išsimušę lietuviai.

BALF-as ir R. Kryžius šiemet Gautingo sanatorijos lietuviams, kurių šiuo metu ten yra per 50, yra išmokėję 889 DM pinigais, maisto išdavę: riebalų 340 sv., cukraus 648, kakavos syr. 346, kakao 105, arabos 54, be to, ge-gužės pabaigoj kiekvienam li-goniui dar įteikė po 2 sv. kavos ir po 2 sv. riebalų. Gegužės 15 d. rūbų siuntą sudarė 17 maišų, kuriuose buvo rasta: vyr. batų 25, vyr. švarkų 64, kelnų 40, virš. marškinių 20, apat. baltini-ų 18, vyr. batų 25 poros, mot. batų 36, blizuzėlių 38, suknelių 80, sijonų 25, mot. batų 30 po-rų. Panašiais kiekiais senųjų ir naujųjų amerikiečių, taip pat kanadiečių ir kitur esančių ge-radarių aukomis per BALF-ą ar R. Kryžių sušelpiami ir kiti san-se guli tautiečiai. Ir už tai gera-dariams nuosirdžiausias aciu.

Menas Neturi Jokių Varžų, Jokių Ribų, nes jis yra grožis, o grožis yra tikra tiesa, kuri tėra tik viena pasaulyje.

—P. Vaičiūnas

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ, LAIKRODŽIŲ, BRANGENYBIŲ, SIDABRINIŲ, INDŲ, SIENINIŲ, LAIKRODŽIŲ, RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ, R KT. PREKIŲ

John A. Kass (Kazakauskas) Duodama 1 metų Garantija.

JOHN A. KASS

4102 Archer Avenue

(Prie Mozart Street)

Tel. LAfayette 3-8617

Seniausia Lietuvių Jewelry

Krautuvė Brighton Park

Isteigta 1915 metais

GERIAUSIA PIRKTI NAMAMS BALDUS

— 11 —

LIETUVIŲ BENDROVĖS

PROGRESS

KRAUTUVIŲ

KALITYBUV, TELEVIZIJOS A-

PARATAI, SKALBIAMOS MA-

SINOS, BALDAI, MATRACAI,

KILIMAI, RADIO APARATAI,

PEČIAI, LOVOS ir Valgų

SAIDAI

Didžiausias Pasirinkimas

MAŽIAUSIOS KAINOS

Baldai Padaromi

Pagal Užsakymą

Lengviausias Išmokėjimo Sąlygos

PROGRESS

FURNITURE CO.

3224 S. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-4226

4183 ARCHER AVE.

CHICAGO, ILL.

Tel. LAfayette 3-8171

Antradieniais 7:30 val. vakare

is stoties WGES-1490, KIL

ardžiane Lietuviškas radio

programas

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

Kviečiame visus atsilankyti i Budriko Pavasarinį Išpardavinį gerų naujo stiliaus rakandų, karpetų, pečių, baldytuvų, skalbiamų mašinų, dulkių valytuvų, radio, TELEVIZIJOS SETŲ, lempų, rašomų mašinėlių, auksinių plunksnų, jewelry, deimantinių žiedų, laikrodėlių, sidabro ir auksio papuošalų.

Ivairių rekordų, pianų, akordionų, spinet pianų.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

PREKYBOS NAMAI, 38 METAI PREKYBOJE

3241 So. Halsted Street

telefonas: CALUMET 5-7237

Žymi lietuviška radio programa leidžiama 21 metal kiekviena sek-madienį, kaip 5:30 val. popiet Chicago laiku iš stoties WCFL, 1,000 kilocycles, 50 tūkstančių spėkos su dideliu orkestru.

STASYS LITWINAS SAKO:

"DABAR-- TAI GERIAUSIAS LAIKAS

PIRKTI VISOKIOS RŪŠIES

NAMAMS REIKMENIS." GERAS PASIRINKIMAS

Stogams Reikmenys — Insuliuotų Plytų-Išvaizdos Sidings

— Langų — Durų — Tvoroms Materiole — Maljavos —

Varnišb — Enamello — Geležinių Namams Reikmenų —

Hardware — Pleisterio — Cemento — Sruotų — Visokios

Rūšies Insuliacijos Materiole — Sturmo Langų — Kom-

binacijos Durų — Wallboard — Plaster Board — Vam-

zdžių ir Daug Kitų Reikalingų Dalykų. Pasiteiraukite!

APROKAVIMAS IR PRISTATYMAS TEIKIAMAS DYKAI

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.

3039 S. HALSTED ST. TEL VICTORY 2-1272

VALANDOS: Nuo 8-tos val. ryto iki 6-tos val. vak.

Seštad. — 8 val. iki 3 val. popiet.

D E D E

JURGIS GLAUDA

Dar tremityje gyvendamas Antanaitis buvo gavęs laiškelį iš savo Amerikos dėdės. Laiškelis buvo trumpučiuokas, bet tulžies iš jo galėtum sentis kibirais. Tame laiškelyje Antanaičio dėdė jam trumpai patarė grįžti namo, su nacijs nesusidėti, dėdei kraujo negadinti affidavito prašymais.

Ir jau žymiai vėliau, prasidėjus tremitinių tautos kilnojimui, Antanaitis, gavęs iš nepažįstamų žmonių garantijas, atsirado Amerikoje. Atsirado kaip tik tame pat didmiestyje, kuriame jo nesukalbamas dėdė, tikras jo tėvo brolis, laikė šaučių barą.

Sveitimų žmonių padedamas Antanaitis įsigyveno tame didžiuliam mieste; išsiviešėjo mokslo stipendija, su kuria ne juokais ryžosi didžiam uždaviniui — prasimušti ir Amerikoje. Jis buvo kupinas energijos ir ryžto ir tvirtai paėmė savo likimą už ragų.

Bet kada priartėjo didžiosios savo siaubingumo birželio dienų metinės, tartum šalioji migla perėjo per jo sąmonę ir vėl privertė jį šių dienų karuselėje atsigręžti atgal. Atsigręžti jį tą netolimą praeitį, kada jo tėvas ir jo motina nakties metu su žiauriu nuožmumu buvo nutempti ir privižti prie durų sunkvežimį ir nuvežti į nežinią.

Ir tėvų vaizdas tomis dienomis persekiojo Antanaitį neatstumiama šešėliu. Jis geidė būti vienas; jis sukėlė iš savo sąmonės atsiminimus apie tėvus — ir atsiminimai atėdavo arba blankūs, skurdūs ir neaiškūs arba skaidrūs, ryškūs ir perveriantieji. Jis geidė būti vienas, nes jis kentėjo...

Toji nuotaika apglėbavo jį visuomet siaubingųjų birželio metinių dienomis. Bet šikart, Amerikoje, jis juto, kad dar greta jo tame pat didžiuliam mieste yra dar viena esybė, kuriai jo tėvas yra tikras brolis. Esybė, kurios vaikystė ir jo tėvo vaikystė yra tas pats bendras išgyventas gyvenimas. Ir Antanaitis neatsilikę pagundai eiti ir aplankyti savo dėdę. Tą patį dėdę, kuris jam liepė negadinti kraujo affidavito prašymu.

Antanaitis surado gražų barą, kuriame nuotaikingoje priemonėje būrelis žmonių leido vakaro laiką. Kvepėjo alumi, tabako dūmais. Kampe, už nišelio, mechanikoji koncertina skambėjo malonus trembo garsais.

Antanaitis sėdo prie skobnio ir paprašė alaus. Bare jis neįžvelgė tremitinės publikos. Nepamatė jis iš karto ir savo nepažįstamo dėdės. Keli padavėjai su baltais švarkais ir nuobodžiais veidais, kurie nieko nereikšė Antanaičio tyrinčiam žvilgsniui.

Staiga jis krūptelėjo. Keistas matomo, išsiilgto, malonaus vaiduklio vaizdas šiltai pervėrė jį ir pripildė neišsakoma laime. Apystoris, su baltu švarku žmogus atsisuko į jį — ir Antanaitis išvydo tėvo veidą.

Jam rodėsi, kad jo kūnas nyksta ir silpnėja; kad jis grįžta kažkur atgal, įsukdamas į save tą nelauktai jį taip jaudinantį išsiilgto vaiduklio vaizdą. Grįžta kažkur atgal, iš kur jis išėjo prieš daugelį sunkių, klajoklių, kai klaukinių metų.

Apystoris žmogus su jo tėvo veidu kažką pasakė, ir Antanaitis išgirdo savo tėvo balsą. Virpėdamas iš laimės matyti tėvo vaizdą, Antanaitis, sustojęs prie baro, stebėjo savo dėdę. Taip, tai tėvo balsas. Net rankų judesiai — tėvo. Net eiseną — tėvo...

Kada pirmojo įspūdžio smūgis sušvelnėjo, Antanaitis pajuto savijutę sunkų dvilypumą pajutimą: jam buvo miela sekti šį sen-

AR ATSIMENI?

Ar atmeni gražų birželį,
Tą nuostabią vasarą kaime? —
Bijūnuose skendo darželiai,
Žydėjo visa šaltis laime.

Ar atmeni baisų birželį? —
Raudona banga visais plentais
Užliejo žaliuojančią šalį
Ir sutrypė visa, kas šventa.

Ir atnešė patį klaukiausį
Birželį prieš dešimtį metų,
Kai tėviškė ašarom prausė,
Sukaustyta skausmo verpetų.

Pikčiausiai planai pavergėjo
Visi prieš tą vieną mublankstą,
Kas miestas ir kaimuose dėjo
Tą naktį, tą rytmetį anksty...

Ak, vargas tai gatvei, tam namui,
Kur mašina, stabdė čekistas,
Ir kėlė gyventojų ramų
Kolienėn, iš kur nebegrišta...

Nebuvo ten gailėsio lašo,
Nei turto, kurio atsipirktų.
Senelis, ar kūdikiams mažas,
Ligonis, nors mirštamai sirgtų —

Iš gimtojo lido išrovė,
Lyg nieko nereikšiančius daiktus,
Kiek tilpo, į traukinius krovė,
Kad Sibire kancios jų baigtų...

Jų pastaram žvilgsny suspindė
Tėvynė, brangi, kaip dar niekad...
Takai, kur jaunystėje mindė...
Ir mylimas veidas, kurs lieka...

Vagonuose kūdikiai gimė,
Ir motinos ėjo iš proto,
Ir morkėsi, amžiams nurimę,
Senčiai vagonuos, už groty...

Ten motina kūdikį brangų
Ne vandeniu — ašarom girdė...
Kita — sviedė laukan pro langą,
Atplėčius, lyg degančią širdį.

Užkaltuos vagonuos jie duso
Ir tramdomas ašarom rijo...
Ir atnešė vėjas aidus jų:
Marija... palengvink vergiją!

Kas buvo prieš dešimtį metų —
Kartojas ir šiandien — labiau dar —
Deja, ar pasaulis suprato
Mažųjų tautų didią skriaudą?!

Jei jis abejonas ir aklas
Mūs pavergai prieš tėvynę —
Mes, tęsdami kovą atkakliai,
Aukosimės lig paskutinio!

1950 m. birželio 14, Los Angeles

GYDOMIEJI BIRŠTONO ŠALTINIAI

PETRAS ŽEMARTAS

Birštone kurorte buvo gausūs mineraliniai šaltiniai. Šaltinių mineralinis vanduo buvo įvairiai naudojamas. Iš dviejų šaltinių, "Vytauto" ir "Birutės", vanduo buvo naudojamas gerimui, o iš kitų — mineralinėms ir angliarūgštėms vonioms. Visi šaltiniai duodavo per parą 275,000 litrų vandens.

Prof. Kaveckio darytos analizės parodė, kad "Vytauto" ir "Birutės" šaltinių vienas litras vandens turi:

Elektrolitai	Vytauto šaltinis	Senieji šaltiniai
Natrio	1,5132	1,5483
Kalio	0,2037	0,3255
Kalcio	0,5645	0,6325
Magnio	0,22622	0,2685
Geležies	0,00215	0,0087
Licis	0,0002	—
Chloro	3,17564	3,4609
Sulfato	0,9238	0,9467
Hydrokarbon.	0,55062	0,7414
Bromo	0,0009	0,0102
Jodo	0,000218	—

Iš viso 7,167148 gr. 7,9427 gr.

Birštone kurorte buvo gerai gydomos šios ligos: chroniškas reumatizmas ir podagriniai sąnarių susirgimai, chroniškos mo-

TARP MENO IR MOKSLO ŽMONIŲ

— Kun. J. Kuznickis, Bradfordo lietuvių katalikų kolonijos kapelionas, parašė vieno veiksmo scenos veikalelį — "Nėra gyvenimo". Vaizdelis buvo suvaidintas per birželio įvykių minėjimą Bradfordo, parapijos salėje, birželio 25 d.

— A. Lekečinskis, gyvenęs Bradfordo, parašė vieno veiksmo scenos veikalelį — "Lietuva keliasi". Veikalėlis statytas per liudną 14 — 15 birželio minėjimą Bradfordo.

— Rašytojo R. Spalio vieno veiksmo komediją "Batal" pastatė Leamingtono lietuvių per Joninių pobūvį, kuris įvyko birželio 24 d. Regent Cafe salėje Leamingtono mieste.

Kaip Bus Su Tautinėmis Mokyklomis?

Tautinių mokyklų klausimas Vokietijoje pasiliekantiems tremtiniams yra labai opus. Amerikiečių aukštasis komisaras vakarų Vokietijoje John McCloy tautinėm mokyklom yra palankus. Vokiečiai taipgi skelbia, jog jie neturi jokio tikslo DP nutautinti ir žada tautines mokyklas paremti. IRO laikosi priešingos linijos. IRO pasisako prieš tautines mokyklas ir siūlo visų tautybių tremtiniams stoti į vokiškas mokyklas, kur tremtinių priėmimą užtikrina IRO. Lietuviai yra suinteresuoti tautinių mokyklų išlaikymu. BAL Fo pirmininkas kan. prof. J. Končius tuo reikalu pasižadėjo daryti žygį.

Prancūzų Kalba

Apie Lietuvą Dr. St. Bačkys, kurs vadovauja Lietuvos pasiuntinybei Paryžiuje, siuntinėja prancūzų kalbos informacijas apie lietuvių tautos kancias okupacijoje ir apskritai naujienas iš lietuvių gyvenimo. Biuletenis pavadintas: "Questions Lithuanienues; Documentation et Matériaux".

Artistų Kongresas

Rugsėjo mėn. 1 — 5 dienomis Pax Romana ir Katalikų Italų Artistų Sąjungos iniciatyva Romoje rengiamas katalikų artistų tarptautinis kongresas. Iš Va tikano Valstybės Sekretoriato kongresui rengti komitetas gavo raštą, kuriame sakoma, kad ši iniciatyva mūsų laikais yra reikšminga, nes blogis deda pastangas iš kultūros ir meno išrauti visus kriščiūniskius pradus. Visi gerieji turi vienytis, kad atsispartų šioms blogio užmačioms.

— Šių metų rugpjūčio pabaigoje ir rugsėjo pradžioje Romoje prie Kolizėjaus bus rengiami masiniai vaidinimai, kuriuose bus pavaizduota Kristaus kancija ir atskiriomis scenomis bus parodoma visų šventųjų Metų nuo 1300 metų istorija.

Knyga "Nauji Rusų Kankiniai"

Jordanville mieste (N. Y.) neseniai išėjo iš spaudos rusų kalba knyga, pavadinta "Nauji rusų kankiniai", kurioje aprašoma, kaip bolševikai yra nukankinę apie 50 rusų dvasiečių nuo 1918 ligi 1938 metų. Netrukus turi pasirodyti kitas tos pačios knygos tomas, kuriame bus aprašyti naujausiai nukankinti dvasiečiai. Iš seniau nukankintų pažymėtini Tobolsko vyskupas Hermogenas, 1918 metais paskandintas upėje, Androniko arkivyskupas buvo išduotas akys ir palaidotas gyvas, Sevastopolio arkivyskupas buvo pakartas už kojų 1920 metais. Kiti mirę žiauriai kalinami kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Prieš viešuosius tiesos priešus kiekvienas žmogus turi būti kaip reikis.

— Tertulijonas

SPECIALI KAINA APRIBUOTAM LAIKUI \$99.00

CRANE OIL BURNER

BANNER OIL and HEAT SERVICE

JOHN RUDIS
Savininkas ir Apšildymo Inžinierius

57 WEST 118th ST., CHICAGO 28, ILLINOIS
TELEFONAS COMMODORE 4-7465

Klausykite ką sako **MARGUTIS** **WHFC** **IS STOTIES**

VIENTELE LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

Isteigė komp. Antanas Vanagaitis. Jo darbas tęsia L. Vanagaitienė

Transliuojama KASDIEN 18 m.

8 PROGRAMOS SAVAITEJE:
Kiekvieną vakarą 9:30 val.
Sekmadieniais 1:00 val. P.P.
Ketvirtadieniais
Extra Programa ... 7 iki 8 v.v.

Kasdien pasaulinė ir vietinė šimta — įvairūs įvykiai lietuviškame gyvenime. — Biznio firmų pranešimai. — Lietuviška muzika — dainos. — Paskaitos. Visais reikais kreiptis:

6755 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — GROVEHILL 6-2242

NAUJAUSI LEIDINIAI:

PASLAPTIS, K. Grigaitytė. Lyrika \$1.00
THE RED STAR — RAUDONJOJI ŽVAIGŽDĖ, A. Vytenis.
Bolševizmo nusikaltimų Lietuvoje nuotraukų rinkinys su paaiškinimais anglų ir lietuvių kalbomis. \$0.75
KAIP IR KĄ RASYTI I LAIKRAŠTĮ, Dr. J. Prunskis.
Trumpas žurnalistikos vadovėlis. Kaip rašyti korespondencijas, pasikalbėjimus ir žinias į laikraštį \$0.20

Užsakymus ir pinigų siųskite:

DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Ill.

VIENTELE LIETUVIŠKA ĮSTAIGA SO. SIDEJE, kuri patarnauja visokių rūšių apdraudose

Mes atstovaujame atsakingas apdraudos kompanijas, todėl kiekvienas mūsų klientas visados yra apsaugotas, jeigu kam įvyksta kokia nelaimė.

**FIRE—LIABILITY
AUTOMOBILE
DRAM SHOP**

**COMPENSATION
HOUSEHOLD
ACCIDENTS**

One World Insurance Agency

6322 South Western Avenue Tel. PROSPECT 6-5162
Agentūra yra CHAS. P. KAL Priežiūroje

Walter's Paints Pataria "DUTCH BOY"

NEPRALIEKITE MŪSŲ SPALVŲ KARNAVALO

Gražios Spalvos
Jūsų Namams su
"Dutch Boy"
MAISYTAIS Dažais

WALTER'S PAINTS
2652 W. Cermak Road Tel. Bishop 7-5444

TAUPLYKITE MŪSŲ ĮSTAIGOJE

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS

JŪSŲ IDELIAI YRA APDRAUSTI
iki \$5,000.00

Per Federal Savings and Loan Insurance Corporation

Mes per 24 m. visiems išmokėjome ant pareikalavimo

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres. and Mgr.
2555 W 47th St., Chicago 32, Ill. Tel. LAf. 3-1083

Biznieriams apsimoka skelbtis "Drauge".

REZERVUOKITE LIEPOS (JULY) 9 DIENĄ, 1950 M., TĖVŲ MARIJONŲ STATYBOS VAJAUS PIKNIKUI, VYTAUTO DARŽE!

NEKALTO PRASIDĖJIMO ŠVČ. PAN. PARAPIJOS

Sekmadienį, Liepos (July) 2-trą d., 1950 m.

Brighton Park

Vytauto Darže, 115th St. — arti Crawford

Rezervuokite šią dieną mūsų parapijos piknikui ir su jūsų draugais ir pažįstamais traukite linksmai į Vytauto Daržą!

VASARINIS

Piknikas

Nuoširdžiai visus kviečia atsilankyti ir draugiškai tyrime ore pasilinksminėti.

Prelatas Kleb. A. Briška ir Komitetas

LAISKAS DRAUGUI I VOKIETIJĄ

ALB. VALENTINAS

June 2, 1950, Chicago

Mielas Bičiuli, Vincentai!

Well, jau trejetas mėnesių pralinko, kai aš New Yorko uostė iškėliau koją į palaimintą Dėdės Samo žemę. Tai ir rašau tau šią marga gramatėlę iš Naujojo Pasaulio, apreišdamas apie dalykus, atsitikusius man kelionėje, ir duodamas žinoti apie mano dabartinį gyvenimą Chicagoje. Šiur, žinotai, plaukiant per Atlantą nieko tokio tragiško neatsitiko. Tik truputį apsigau "jūros liga", todėl visą kelionės laiką račiausi ant laivo grindų, uostydamas žemės kvapą, šaukdamas pagalbon visus šventuosius, kurių tik vardus prisimėniau, ir, galiausiai žinodamas stiklinėmis akimis į dar galinčius paropoti keleivius, graudingų ir storu balsu maldavau, idant mane pribrautų. Tačiau tokių geradarių laive neatsirado. Si, ne taip jau lengva yra per didvandenį persiristi. Žinotai, tarp Atlanto ir Platelijų ežero yra didelis diferencas. Iš tiesų aš tau sakau.

Mielas, Vincentai, aš tau aprašysiu viską, kaip man klostasi. Well, New Yorko uoste mane iš laivo išnešė sanitarinuose nešuvose keturi gaisrininkai. Tačiau, aš čia turin būtinai pabrėžti, dar prieš išnešant iš laivo, Dėdės Samo muitininkai, iš anksto susitarę ir bendrai veikdami su laivo IRO pareigūnais ir kitais parizėjais, nors ir iš jūsų liga jau mirštančio žmogaus, — atėmė iš manęs visus asmens tapatybės įrodymus dokumentus, visai nežinodami, ar tai buvo su pikieriu, ar be pikierio. Taigi, kaslink dokumentų — likau kaip iš kelmo išspirtas, si!

Matyk, po to priešo prie manęs toks saulėje įdejęs ponas su plačiu brylium, regėti, tas pats farmeris, kursai man garantijas išrašė į ūkį. Pasijūrejo į mane iš visų pusių neštuvuose gulintį ir sako:

— Šiur, tai tas pats, kurį pasikviečiau į ūkį dirbti?

— Tas pats, tas pats... — atsakė muitininkai.

Geradarys pliuptelėjo iš burnos didžiausią klaną sukramtytos tabakės ir numojo ranka:

— Well, tokių darbininkų tai man nereikia...

Piktai užsimaukšlino ant akių skrybėlę, nufotografavo mane iš visų pusių, sėdo į savo karą ir pilnu greičiu nudažė išilgai Amerikos, matomai, daugiau nei neatsisukdamas... O aš guliu ir graudinu save:

— Ot, tai tau ir garantijos: konvulsijos trauko, liežuvis sustingęs, o akys žalios ir raudonos kibirkštys rodo ir vėmė vis ukvatina...

Bet labiausiai persigandau, kai pamaniau aplinkui jau besisukinėjančius graborius. Ėmiau šaukti gultu ir visomis išgalėmis protestuoti. Tada muitininkai iškėlė mane iš neštuvų, išbalusį it sūrį pastatė prie muitinės pertvarų ir pasakė:

— Na, tai sveikiname linksmai ir sveiką atkeliavusį į šią laimės šalį!

Mandagiai pridėjo rankas prie kepurės, atidavė pagarbą ir

nuėjo. Šiur, Vincentai, tuokart supratau, kad šioje kantrėje yra atitinkamai pagerbiamas kiekvienas teisingas žmogus. Bet graudinausi:

— Na, o kur dabar esiu? Be popierių, be nieko...

Bet jeigu žmogui dar nelemta, tai jis nežina, o ugnies liepsnos. Taip šinokart atsitiko ir su manimi. Štai, kur buvę, kur nebuvo, prišoka prie manęs kelios labai gražiai apsirengusios misės ir kad šūktels man lietuviškai:

— O tu varge, kaip tavo pavardė?

Nuo tokio staigaus netikėtumo net kepurė iškrito iš rankų.

— O jūs, angelai, angeliukai, kas čia dabar jūs atsiuntė man į paskutinę pagalbą... — pradėjau baisiai graudintis. — Bet aš gi nebeturini jokių popierių...

— Čia ir nereikia jokių popierių, — paaiškino man. — Čia yra fri kantri. Bet, varge, kur mes tave dabar padėsime tokį nabasinkėlį...

— Susimildamas, dėkite kur norite, — tariau graudingai, — tik jau neatiduokite laidotuvių direktoriams į rankas...

Jos ne tik prižadėjo neatiduoti direktoriams, bet dar man siūlė kavos, keksų ir ice cream.

Dar tą patį vakarą tapau pasodintas į traukinį, apraustas ledais ir laimingai išbrudėjau tiesiai į Chicago. Tai tiek tik kaslink kelionės.

O dabar duosiu tau žinoti, kaip man klostasi Chicagoje. Well, gyvenu pas šeimnininkę, kaip čia sako, ant bordo, o dirbu ant peaceworko stockjarduose. Šiur, Vincentai, kad tu matytai, kokie čia stockjardai: nežinia kur prasideda ir nežinia kur baigiasi. Atrodo, jogei visą vietą galėtų išskerti per vieną dieną. Nauji atvykėliai tuos stockjardus dar vadina universitetais, kaip antai: Wilsono universitetas, Swifto kolegžas ir t.t., žiūrėti — kas kokį lanko. Aš tai esu lardo departamento darbuotojas.

Meni, tur būt, dar, kaip kartą Schwabische Gmunde kempėje gyvuodami nusipirkova pusę svaro kiaušienos taukų iš vaizbūno ir porą mėnesių pasigardžiuodami kepėva avinių "aferflokų" blynus, bet tų taukų skonis buvo toks įtartinas. Paskui kartą, bevalgydami blynus, sužinojome, jog tai būta švabiško šeško taukų. Si!

Mes čia Amerike tokių taukų nedirbame. Well, Vincentai, aš dabar kasdien iki pažastų braudau po tikrus kiaušienos taukus, o ne po kokius šeško taukpalaičius. Kur tik eisi: ar stepsais, ar floru, ar eleveiterium važiuosi — visur slidinėji taukuose kaip ant ledžingų. Jeigu mums kas tremtyje būtų davęs tik Amerikos stockjardų stepsus nusivalyti, tai būtų visą tremtį praleidę linksmybėse be jokios UNRRA ar IRO pagalbos, šiur. Arba, sakysime, einu sau per savo departamentą, tik štai iš kurio nors vamzdžio tykšteli keli svarai taukų ir būtinai ant galvos. Nesiplašai, bet imi mintyti, kad taip tremtyje būtų tēkstelėjęs šitoks gabalas iš kur nors, tai šioje ašarų pakalnėje daugiau nieko ir

nebebūtum troškęs. O čia stockjarduose yra tik ta nauda, kad nereikia pirkti briliantino plaukams sutepti — jie visada blizga.

Kempėse mus amžinas naktis persekiavo enkavedistai. Pabudę drebėjime ir prakaite džiaugdavomės, kad esame svečiuose barakuose, o ne enkavedistų "palociuose". Dabar jau tokius sapnus palioviau sapnavęs. Well, dabar sapnuoju, jog klaidžioju tarp taukų, rūkytų lašinių, kumpių, visokių palengvėjų ir dešrų kalnų... Kai pabundu, tai visas drebu iš baimės ir išgąsio. Panika išsisklaido tik tada, kai gerai įsitikinu, jogei miegu savo bedrūmyje ir kad jokių kumpių, dešrų, palengvėjų dar baisiau. Nueinu svečiuose na pas senus amerikonus. Stalai apkrauti visokiais kumpiais ir kepta kalakutais. Vis ragina valgyti, o aš nė ton pusę pažinūti negaliu. Tada šeimnininkas iš porčiaus atsineša puštalietį ir piktai surinka storu balsu, kaip per ratų stebulę:

— Valgyk, ba kitaip šausiu!

Pradėdu per miegus šaukti gultu. Seimnininkė beldžia į bedrūmį ir rekia:

— Kas tau yra, boise? Kiba, dvasios apsidė...

O ašen, drebėdamas savo įsigandime, šaukiu:

— Nenoriu kalakuto, nenoriu...

Si, Vincentai, koks yra diferencas...

O po vieno sapno tai nebeužmigau tris naktis, bijodamas, kad ir vėl tą patį nesusapnuočiau. Žiūrau, prasidėjęs jau karas. Mano Chicago maskulios bombarduoja atominėmis bombomis. Didžiausia panika kilo. Tik aš vienas stoviu vietoje ir galvoju: "O kur čia bešėgsi, visvien jau galas..." Tik gerai įsižiūrėjęs pastebėjau, kad ne atominėmis bombomis bombarduoja ruskis Chicago, bet rūkytais kumpiais, ant kurių įpakavimo aiškiai išskaidas įrašus: "Wilson and Co". Tada pasileidau, kiek tik kojos nešė... Pabudau visas išpiltas šalto prakaito.

Šiur, Vincentai, tai tiek apie savo gyvenimą ir darbus. O dabar kaslink sveikatos. Viskas dar būtų pusiau su bėda, bet labai stokoju apetito. Iš ryto išgeriu tik stiklinę apelsinų sunkos, o pietums suvalgau tik šokoladinį pyragaitį ir kvortą Floridos palmių pieno. Šeimnininkė ant viso stryto šaukia:

— Tas žmogus mirs iš bado arba subankrutys. Jis valgo juodą duoną, o visį kūrį žino, kokius pinigų Amerikoje reikia mokėti už juodą duoną.

Well, baigdamas šią marga gramatėlę, noriu ką paminėti ir apie pačią Chicago. Tai pasaulio didmiestis su keturiomis pusėmis milijono gyventojų ir labai priemeną Kauno Slabodkę, šiur... Be to, čia nėra nė vienos "tauteišlės". Taigi, viską išsimaityti Vokietijoje. Šiaip šioje kantrėje yra visko plenti, tik tai trūksta liemenių. Čia žmogus su liemene stebuklais bepamatys, nes visos liemenės surinko BALF-as ir pasiuntė Europon nelaimingiemis tremtinijams. Taigi, būtinai pasiimk iš Raudonojo Kryžiaus sandėlio bent kokį tuziną liemenių, nes kitaip neturėsi kur pasikabinėti auksinio dziegoriaus. Sakysi-

me, aš visas liemenes sumėčiau į jūrą, kai tik pamačiau pirmuosius New Yorko uosto žibūrus. Maniau, kad čia bus plenti liemenių, jeigu jau ir į Europą tiek daug prigrūdo. Taigi, dabar jau įsigijau auksinį dziegorių, bet nebeturiu liemenės. Tai nauja nenumatyta bėda.

Dabar dar pora žodžių kaslink vaizbos. Bičiuli, kaslink to, tai čia prasti popieriai. Aš ant jų uknolių, kuriuos čia atsivežiau, uždirbau kaip Zablockas ant mulaių. Kiek privargau, prisitampiau, upelius prakaito išliejau valkiodamas abudu čemodanus po visas pereinamąsias stovyklas. Galvoju Amerikoje pasidarys bent pradžia gyvenimo. Bet kur tau... Visoje Chicagoje yra tik du seni kuinai, o ir tie patys nekaustyti. O karams, pasirodo, uknoliai nereikalingi. Ir nekaustyti jie lekia kaip perkūnai devynei... O kiek turėjau trubelių muitinėje. Kai New Yorko uoste atidavė čemodaną, tai muitininkai net atbuli pašoko:

— Šiur, žmogau, tai čia kas nors dėl atominės bombos? O, tai negalima. Galima tik išvežti, ypač į "didžiojo sąjungininko" kraštą, bet įvežti — tai ne.

Aš ginėjau, kad čia ne atombombės atributai, o uknoliai, bet New Yorko muitininkai netikėjo. Matomai, kad jie savo gyvenime uknoliu nėra matę. Paskui iškvietė atomo skaldymo mokslininkus. Šie uknolius mėgino lankstyti, kando, į dantis mikleno ir galvomis kraipė bei pakaušius kraipė, tačiau paskirties nustatyti nepajėgė. Pagaliau, nežinodami kur dėti — grąžino, tačiau liepė greit nedintis iš muitinės rajono, idant nesprogtų. Pagaliau, Chicagoje vieną vakarą nusisamdžiau taksikabą, nugabenau abu čemodanus ir supyliau į Chicago karnalą. Taigi, vietoje laukto pelno — dar tris dolerius turėjau pragaišties. Todėl, susimildamas, bent tu jau nesivėk į Ameriką uknolių.

Taipgi neimk jokių foto aparatų, nes čia barzdai skustis mašinėlė kainuoja 2.80 dol., o aparatas tik 1.80 dol. Jei tu už savąjį aparatą paprašysi iš ko nors 100 dolerių, tai be didelių komplikacijų gali papulsti į beprotumą. O iš ten išeiti jau reikia didelių rekordų.

Kaslink kelnų diržų — irgi neklausyk jokių pasakų. Su jais irgi nepadarysi čia jokios vaizbos. Gi, plepėdavo, jogei Amerikoje nesą kelnėms diržų. Pasakau. Plenti čia jų. Ir iš kaulės, dramblio ir net uodo skūros diržų gali čia pirkti. Moteriškų batukų taip pat neimk su savim. Žinai, mano žmona kai išėjo su geriausiais Vokietijoje pagamintais batukais į gatvę, tai visi Marquette Parko vaikai, keldami didžiulius alasą, ją lydėjo net iki Ciero. Nabagė grįžo atgal taksikebu verkdama.

Tuo ir baigiu, Vincentai, tau šita marga gramatėlė. Well, teisybė, galėčiau pasiųsti tau siuntinį, bet nežinau, ko tau reikia. Bifor, parašyk ko tau stokoja. Gal norėtum ko iš maisto?

Ir good bye!

Tavo bičiulis Albinas

Tiesą turi tokias formas ir ypatybes, kad norint ką mylėti užtenka, jį tik pažinti.

Kard. Gibbon

A Home is A Home With A BEAUTIFUL LAWN
Beautiful Your Home with Our Tested Grass Seed
SHUMWAY'S SUPERIOR LAWN GRASS SEED...

High Germination — High Purity of Blended Permanent Grasses. Maximum freedom from weeds — contains no crabgrass. 5 lbs. used for 1000 sq. ft. or 50x20 ft. 5 lbs. for \$4.50 — 10 lbs. for \$8.50. Postpaid.

1601 SHUMWAY'S ROCKFORD PARK MIXTURE
This is by far best mixture of permanent grasses for fine textured lawns. Contains Kentucky Blue Grass, Red Fescue, Rye Grass, Red Top and White Dutch Clover. Recommended for all lawns, new or old, except in heavy shade.

1605 SHUMWAY'S FOREST CITY SHADY PLACE MIXTURE
A special blend of tolerant permanent shade grasses. Recommended for sowing between buildings, under trees and other shady places on your lawn. Blend contains more Red Fescue than establishes heavier root systems that thicken turf.

Culture on Lawn Care Included in Every Order.
Uniform Prices on Above Two Grasses: 2 1/2 lbs., 50¢; 1 lb., 95¢; 2 1/2 lbs., \$2.30; 5 lbs., \$4.50; 10 lbs., \$8.50. Postpaid. Send Order to R. H. SHUMWAY SEEDMAN, ROCKFORD, ILL.

NUO BIRZ, IKI RUGS, MEN.
Scimyniškos tabakės (housekeeping cottages) su gazu, elektra ir laiveliais. Tinka 4-6 asmenims. \$30-\$35-\$40 savaitė. Papildomai (sand beach). Gera vieta mekskeriojimui.
HAGEDORN'S COTTAGES.
R. No. 1, Three-Mile Lake, Paw Paw, Mich. Tel. Paw Paw 20-F 23.

BAIKITE SAVO KANCIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtempimą, kosėjimą su šioms sąlygomis formomis, kurių ejo iš kartos į kartą. Sudėties grynų žolių, duagelis ju yra retos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2 — (\$1.25) — skmingai virtoja nuo reumatizmo, artritis bei lumbago daugelio dekingų žmonių.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17 — (\$1.00) — GARSIOJUSI ARBATA, bet tokia greitai rezultatus skldio ligose. Puikiai tiosuoja vidurius, juos snuomuoja.

STANIS Analgesis SALVE — (\$1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

NAUJAS — KAIPI STEBUKLAS
Stanis — "3 in 1" kuo gydymas. Vėsin ir palengvina "sekundinės" pavargusias, degančias, patinusias ir skaudančias kojas.

Kai nuo skaudančių kojų jaučiatės senas tai Stanis kuo vnia pagelbės, kad norėsite net šokti!!

Didelis, pusės svaro gabalas, tikrai už 75c. siunta apmokėta. Speciali pasiūla: 3 gabalai už \$2.00. Atkrite arba atsiskaitę "money order". Gaunama geriausia apatiekose ir Wieldold krautuose.

Z. G. STANIS COMPANY

2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. D.

Užsisakykite 'Draugą'

Rytoj gali būti PER VĖLU!
Polio Insurance
Vieneriems metams \$5.00
Trims metams ... \$12.50

Dėl smulkesnių informacijų skambinkite arba rašykite Mr. Hinz

BOULEVARD 8-3300

S. A. VAN DYK, Inc.
5443 So. Halsted Street

DOVANOS NUOTAKAI
• Sužadėtuvių žiedai,
• Sutuoktuvių žiedai.
Pirmaujas ir plačiai žinomas visame krašte

Deimantai — įvairūs laikrodžiai ir laikrodėliai — Sidabro gaminiai — Plunksnakočiai — Dovanos Geram patarnavimui atleikite pas mus. Mūsų 35-erų metų patyrimas yra jums garantija.

Laikrodžių, dailių laikrodžių bei brangenybių taisymas

Isteigta prieš 20 metų

NEW RITZ JEWELER

Anksčiau 5 1/2 metų su Pocius Jewellers

Ritz Theatre Bldg.

GU. 4-3637

6337 Roosevelt Berwyn

Atidam pirmadienis ir ketvirtadienis vakare

ISNUOMOJAMA
ROOM FOR MOTHER
in private home;
Excel. care for child;
beau. back yard.
HYde Park 3-4768

PLATINKITE "DRAUGĄ"

HELENE CURTIS

BARONESS SALTAS PUSMETINIS SUSUKAVIMAS

Drauge su plauku kirpimu, plovimu \$7.50

bei susukavimu

Mes turime pilną pasirinkimą Revlon Kosmetikos.

KAY'S BEAUTY SALON

5835 W. Madison St. Columbus 1-6929

Atidaryta antradienį ir ketvirtadienį vakarais

DABAR YRA LAIKAS PERTAISYTI
PAGRAZINTI JŲS VONIOS IR VIRTUVES SIENAS SU
PLASTINĖMIS SIENOMIS PLYTOMIS
GUMOS IR ASFALTO PLYTOMIS GRINDIMS
— PILNAS PERTAISYMAS —
IKI 3-ju METŲ IŠSIMOKKJIMAS
Dėl nemokamų apskaitinimų pasaukite
S. & S. TILE SPECIALISTUS
3300 So. Halsted Street Tel. Virginia 7-4244

JŲS GALITE GAUT NUO 5% IKI 9%
UŽ JŲSŲ PINIGUS *

Nuperkant Savitarpio Investavimo Fondo Akcijas

PRIEDO... Saugumo investavimas išplėstas ant virš 30 iki 70 užtikrinimų.

PRIEDO... Išėjimas pajamų — niekuomet Mutual Investment Company nebuvo apleidusi reguliarių dividendų išmokėjimą.

PRIEDO... Diena iš dienos nuolatinė priežiūra saugumo tyrinėjimų štabo.

PRIEDO... Aukščiausio laipsnio pirkimo sugebėjimas.

Visa tai jūs gaunate ar jūs investuojate \$100 ar \$100,000. Mes turime seniai įsteigtą Mutual Fund Departamentą. Mes atstovaujame didelį skaičių geresnių fondų. Mes jaučiamės ypatingai gerai pasiruošę jums patarti pasirinkime vieno ar daugiau fondų, kurie geriausiai patenkins jūsų individualius reikalavimus.

PARASYKIT AR TELEFONUOKIT DĖL PILNOS INFORMACIJOS! * Paremta ant paskutinių 12 mėnesių dividendų ir bėgamų kainų.

MUTUAL FUND DEPARTMENT
SILLS, FAIRMAN & HARRIS
INCORPORATED
Member Midwest Stock Exchange
Telephone DEarborn 2-1421

209 S. La Salle Street Chicago 4, Ill.

52 Wall Street New York 5, N. Y.

NETIKETA MOKSLININKO MIRTIS

Katastrofoje žuvo Prof. George I. Smith

PROF. STEPONAS KOLUPAILA

Birželio 20 d. motociklo katastrofoje žuvo mano kolega, Notre Dame universiteto inžinierinės mechanikos profesorius, kun. George Smith, O. P. (dominikonas), didžiai gerbiamas viso fakulteto asmuo, kupinas energijos ir gerų sumanymų žmogus.

Uolus Studijos

Gimęs Newarke, N. J., nuo jaunų dienų, kartu su dviem broliais, stoja į dominikonų ordiną, 1921 metais gauna kunigo šventimus. Ordino, vadinamo pamokslininkų ordinu — Ordo predicatorum — principams ištikimas, tėvas Smith siekė vis gilesnio mokslo. 1922 metais jis baigė Nekalto Prasidėjimo kolegiją Washington, toliau studijavo New Yorko universitete, Columbijos universitete tame pat mieste, katalikų universitete Washington. To jam nepakoko: jis stoja į Yale universitetą, New Haven, Conn., kur 1940 metais baigė inžinierijos mokslus.

Gabus Profesorius

Anksti pradėjo mokytojauti: 1932 — 1935 metais buvo Aquinas College, Columbus, O., direktorium. Nuo 1941 metų kviečiamas profesorium į Notre Dame universitetą. Čia per 9 metus jisai dėstė įvairius technikos mokslus: geodeziją, vandentiekį, medžiagų atsparumą, įvairias mechanikos dalis; įvairiais metais jis dėstė net 13 skirtingų inžinierijos dalykų. Jis buvo laikomas autoritetu savo srityje, o ypatingai kalbos ir terminologijos; jį buvo praturtėjęs visi gero patarimo. Paskaitas lankydavo baltame savo habite, ir studentų buvo labai mėgiamas: labai draugiškai juos pabardavo ir mielai padėdavo.

Laisvalaikis

Laisvalaikio tėvas Smith mėgo matavimus; su kitu profesorium kartu jis atliko nemažą skautų stovyklavimo rajono nuotrauką. Profesorius — dominikonas aistringai mėgo keliauti, jis buvo išvažinėjęs skersai ir išilgai bent keliolika valstybių. Pa- baigęs paskaitas ir kitus reikalus universitete, persivelka paprastais darbo drabužiais ir lekia savo motociklu po keletą šimtų mylių „apylinkių pažiūrėti“. Motociklas, pavojingiausias iš visų transporto priemonių, ir pražudė profesorį: grįždamas namo po trumpą atostogų, ties Kentonu, O., jis užkliudė stulpą staigiam posūkyje ir neatgavęs sąmonės mirė. Palaidojo jį birželio 24 d. Oliveto kapinėse, Washington, broliai — dominikonai.

Mokslas ir Vienuolynai

Man teko susitikti su tėvu Smithu nuo pirmos mano darbo dienos Notre Dame universitete; per pusantros metų dirbau su juo viename kambaryje. Jis man daug padėjo gerai patarimais žengiant pirmus žingsnius Amerikoje. Man buvo neįprasta stebėti kunigą — vienuolį, dėsantį inžinierinius dalykus ir dirbantį inžinieriaus darbu. Viduramžiais mokslas klestėjo vienuolynuose, ne vien teologija, bet ir taikomieji mokslai. Žymus prancūzų mokslininkas Charles Boscun (1730 — 1814) buvo vienuolyno viršininkas — abatas ir kartų matematikos profesorius; jis įsteigė pirmąją hidraulinę laboratoriją ir išleido dviejų tomų Hidrodinamiką. Bet mano gyvenime pirmą vienuolį — inžinierių sutikau čia, Naujajame pasaulyje!

Jo Nebėra Su Mumis

Pradėjome vasaros semestrą, o tėvo Smitho kėdė tuščia. Rodos, tuoj ateis, amžinai gyvas ir linksmas mano kaimynas, išsirišęs viena pypkė iš rinkinio ir imsis žiūrėti studentų sasiuvinus.

Didelis nuostelis Bažnyčiai ir mokslui, skaudus smūgis universitetui ir mums, velionies kolegoms, mokiniams ir gerbėjams!

IVAIRENYBĖS

Seimininkės Darbo.

Metinė Apyskaita

Vienas kantrus statistikas apskaičiavo, kad keturių asmenų šeimoje per metus šeimininkė turi nuplauti 2,800 puodukų, 2,800 lėkštelių, 12,600 lėkščių, 8,400 peilių, 5,600 šaukščių ir 5,600 peilių. Nors tai atrodo nemažai, bet visgi reikia atminti, kad metuose yra tik apie 8,760 valandų.

Iš Rusų Nelaisvės

Sugrįžusių Knygos

Vokietijoje nemažą susidomėjimą rašta buvusių belaisvių, kurie grįžta iš tremties Sibire ar iš kitų Rusijos plotų. Tarp tokių veikalų labiau garsėja Karolio Drexel „Feldkurat in Sibirien“ (Karo lauko kapelionas Sibire); taipgi plačiau skaitomas Hanso Dibold veikalas „Arzt in Stalingrad“, kur aprošomos nelaisvės kančios.

Informacijų Klausimu

Jungtinių Tautų pakomisija, kuri posėdžiauja Montevideo ir redaguoja Tarptautinį Profesi- nės Etikos Kodeksą, priėmė pa- ragrafą, kuriuo reikalaujama, kad informacijos būtų visada teisingos ir be jokios tendenci- jos, ar ji būtų asmeninio, ar po- litinio, ar ideologinio pobūdžio; griežčiausiai smerkiama šmeiž- tai ir garbės nuplėšimas. Pako- misija prašo Jungtinių Tautų Ekonominę ir Socialinę Tarybą, kad šį nutarimą perduotų visų kraštų ir visų valstybių žinių agentūroms.

Bacho Sukaktis

Einsiedeln abatijoje, Šveicari- joje, minint 200 metų nuo žy- maus kompozitoriaus Bach mirties, buvo pirmą kartą per šv. mišias išpildytos Si Minor kon- certinės garsios muzikos mi- šios.

Studentai Piligrimai

Brazilijos auklėjimo ministe- ris išleido aplinkraštį, kuriuo leidžiama studentams praleisti visą mėnesį studijų, jeigu vyksta į Romą šv. Metų proga.

Japonų Menininkas

Tokio mieste gyvenęs japonų tapytojas Takanira Toda atsiv- vertė į Katalikų Bažnyčią. Jis yra nutapęs daugelį krikščioniš- kų religinių paveikslų, ypač ži- nomas jo kūriny „Magnificat“, kur jisai vaizduoja Marijos atsi- lankymą pas Elzbieta.

MINTYS

„Brolau, aš tikiu į Dievą, ir Dievas nebūtų teisingas, jeigu mano siela nebūtų nemirtinga“.

— Rousseau (laiške Moultonui)

Moterystė yra laimės pažadėji- mas ir kantrybės priėmimas.

Papini

Vedybos tai kaip mirtis — tik nedaugelį užklumpa visai pasi- ruošusius.

— Tommaseo

Talantas subręsta vienuoje, o charakteris visuomenėje.

— Goethe

Knygos — mano ginklas; jo- mis nukariavau visą pasaulį.

— Voltaire

Visų pomėgių dugne yra nu- liūdimas, kaip upių pradžioje yra kartūs vandenys.

— D'Annunzio

Liūdni, kaip žiema, kai nėra rožių, tie namai, kur nėra vai- kų.

— Perrotti

Spanda yra visos tautos mo- kykla. Mokyklos auklėja tik jau- nimą, o spauda auklėja ir moko visą tautą.

— Dr. Purickis

Dėmesio, Nuosavybių Savininkai!

Saukite KILLIAN Dabar!

ir užmirškite apie anglių trūkumus
GOODBYE! Nevenkda šilumą —
pelenai — „clinkers“ — dulkės
— ANT VISADOS,
— MES PILNAI ITAISOME
WILLIAMS
OIL-O-MATIC
OIL BURNER
\$395. Iškaltant vieną
275 gal. kubilą
Fifty Ten žemas spaudimas. (Tik
1 iki 2 svarų atomizojantis spau-
dimas)
TIKTAI OIL-O-MATIC JI TURI
Garantotas Kuro Pristatymas.
Jokio įmokėjimo.
Jokių mokesčių iki rudens
Thos. J. Killian & Son
105 N. SPRING, Waukegan, Ill.
Majestic 600

C. C. WHITE
FLOOR SANDING CO.
25 metų patirtimas

Gražiai nulyginame, poliruojame
bei lakuojame grindis. Siūlome
Duro-Seal amžiną patvarumą.
Mes dirbame sava elektra.
Res. Hobart Main 465-R
Telef. TERENCE 2-5052

DĖMESIO, NUOSAVYBIŲ
TURĖTOJAI

Daržymas ir Dekoravimas iš vidaus
ir iš lauko. Rezidencinių
ir prekybinių namų.
Pilnai apdirbti Unijos
darbininkai — Balti.
Pašaukite šiuandien dėl nemokamo
apskaičiavimo.
Pageldaujant duodame
išsimokėjimą.

MONTGOMERY
DECORATING SERVICE
1313 EAST 55th STREET
Mes atnaujiname visą miestą
ir priemiestį.
TEL. DORCHESTER 3-9761

NUO UŽSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai atsigulti ir nakintis
miegoti, nes ju užsienėjusios žaizdos
niežti ir skauda. Kad pašalintų šią
niežėjimą ir skaudėjimą senų atvi-
rų ir skaudžių žaizdų, uždėkite
LEGULO Ointment. Jis gydomos
vpatybės palengvina jūsų skaudži-
mą ir gaivina ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jį taipgi nuo skau-
džių nudegimų. Jis taipgi pašalina
niežėjimą ligos vadinamos PSORIA-
ZIS. Taipgi pašalina peršalimą, ligos
vadinamos ATLETE'S FOOT, su-
stabdė džiovinimą, odos ir perpylimą
ariprūtį. Jis yra tinkamas var-
toti nuo džiovinimo ir suaktyvės
— Jis yra geriausias gydymo nuo
visų švirkštų —
Tiesiog LEGULO Oint-
ment suteiks jums
pagalbą nuo nuvar-
gusių, peršalimų ir
niežėjimų koky. Legu-
lo Ointment yra par-
duodamas po 75c,
\$1.25 ir \$3.50. Pirkite
vaistinėse Chicagoje
ir apylinkėse arba
atsiųskite money or-
der! —

LEGULO, Department D
1847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

MULIČDIMO VALANDOS KREIPKITES Prie
ANTHONY B.

PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
JOSŲ PATOGUMUI:

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Telefonas TOWNHALL 3-2109

6812 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Telefonas GROVEHILL 6-0142

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir
jūsų finansiskam stoviui prieinamas.

LIGDĖSIO VALANDOS
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. 3319 LITUANICA AVE.
PROSPECT 6-0099 YARDS 7-1138; 7-1139

Tiesiog kiti gyvena kitose miesto dalyse gauname koplyčias arčiau Jūsų namų

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansu patarna-
vimas yra teikiamas
dieną ir naktį. Re-
kale, šaukite mus.

Mes turime koplyčias
visame Chicago ir
Roselando dalyse ir
tuojau patarnaujame.

LACHAWICZ IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Phone: VIRGINIA 7-6673
10756 S. MICHIGAN PULLMAN 5-1270

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone SEELY 4-5711

ALFREDAS VASAITIS

1446 So 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OLYMPIC 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
Telephone: YARDS 7-1911

LEONARDAS L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

8307 S. LITUANICA AVE. Phone YARDS 7-4008

JULIUS LIULEVICIUS

4348 So. California Ave. Phone LAFAYETTE 3-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 West 46th Street YARDS 7-0781

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS
Laidotuvių Įstaigos

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YARDS 7-1741-7-1742

4330-34 South California Avenue
Tel. LAFAYETTE 3-0727

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED
KOPLYČIOS

RADIO PROGRAMAI IS STOTTES W G E S
(1390 kilocycles)
Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto

MAISTAS VELTUI IR GERA MUZIKA BUS
DIDŽIAJAME Mike Shoevlin's
SHOEVLIN INN ATIDARYME
Atelkite vienas — atelkite visi
Visiems pažadame malonų laiką!
5001 West Roosevelt Road
Townhall 3-9229 CICCERO

Morgan Park Kariška Mokykla
Kariška Mokykla Berniukams

Nuo 4-to skyriaus ligi visos gimnazijos (4th Grade through High School)
Chicago's pietinė dalis (South Side), Beverly Hills apylinkė. Su visomis
teisėmis (fully accredited). Paruošimas Kolegijai (College Preparatory).
Aukštasis akademinis lygis. R. O. T. C., visų rūšių sportas.

Katalogai pagal pareikalavimą. DIRECTOR OF ADMISSION.

2153 West 111th Street CEDARCREST 3-6100

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Namų Paskolos Už Žemą Nuosimti

TAUPYK SAUGIAI
mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo.
Turtas virš 25 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 1/4 ml.
U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų
CHICAGO'S STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

JUSTIN MACKEWICZ PRESIDENT IR MGR.
4192 Arche Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS VIRGINIA 7-1411

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4 val.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų, Ketvirtadieniais nuo 9 iki 4 val.

VERSLO ŽINIOS

PREKYBA — PRAMONE — FINANSAI

Mūsų skaitytojų daugiausia domintis ekonominiais klausimais, "Draugą" šeštadienio laidoje įvedamas specialus verslo žinių skyrius. Šiame skyriuje bus spausdinamos žinios apie lietuvių ekonominę veiklą ir įvairios informacijos ekonominiais klausimais. Verslininkai ir ekonomistai prašomi aktyviai bendradarbiauti siunčiant pranešimus ir informacijas apie savo įmonių veiklą ir įvairius sumanymus lietuvių ekonominiame veikime skatinti. Verslo žinių skyrių redaguoja ekonomistas Adolfas Baliūnas.

Lietuvių Ekonominės Konferencijos Nutarimai

- J. A. V. Lietuvių Ketvirtosios Ekonominės Konferencija, įvykusi 1950 m. gegužės 28 d. Chicagoje, išsklaidėsi antrą dieną, rugsėjo 1 d. Antano Rudžio, dr. St. Biežo, A. Baliūno ir Juozo Varkalos paskaitų ir kitų konferencijos dalyvių pranešimų ir aptarus išsklaidėsi, nutarė:
- 1) Rūpintis, kad visi lietuvių verslininkai ir profesionalai J. A. V.-bėse būtų suburti į atskirų miestų ir valstybių lietuvių komercijos rūmus ir per juos jungtųsi į Amerikos Lietuvių Ekonominę Centrą.
 - 2) Skatinti lietuvių kiek galima daugiau verstis savarankiškais verslais, steigiant prekybos, pramonės, transporto ir kitų rūšių verslo įmones, einant į naujas, ypatingai techniškas ir kitas specialias verslo šakas.
 - 3) Telkti lietuvių kapitalą, steigiant korporacijas formos įmones, pajėgiančias pasiekti didesnę svorį ekonominiame JAV gyvenime.
 - 4) Steigti prie ALEC (Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras) specialų biurą, kuris rinktų žinias ir aiškintų naujas verslo progas ir apie jas informuotų lietuvių norinčius eiti į savarankiškus verslus, leidžiant tam reikalingi biuletenai.
 - 5) Skatinti Amerikos lietuvių verslininkus neatsisakyti

LIETUVIŠKOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS CHICAGOJE

Pirmosios lietuviškos taupymo ir skolinimo bendrovės Chicagoje įsteigtos dar pereinamojo laikotarpio pabaigoje. Seniausios dabar veikiančios bendrovės yra District Savings and Loan Association, kuri įsteigta 1897 metais. Lietuviškos taupymo bendrovės užaugo ir sustiprėjo, kai po didžiosios depresijos buvo įvestas federalinės valdžios draudimas indėliams iki 5,000 dolerių.

	Isteigta	Turto vertė 1949 apyskaitoje
Brighton Savings and Loan Ass'n 4425 S. Fairfield Ave.	1914	\$1,327,037.21
Chicago Savings and Loan Ass'n 6234 S. Western Ave.	1924	4,060,973.15
Continental Savings and Loan Ass'n 4559 S. Paulina St.	1899	396,483.00
Crane Savings and Loan Ass'n 2555 W. 47 St.	1926	656,000.00
District Savings and Loan Ass'n 3236 S. Halsted St.	1897	4,830,331.25
Midland Savings and Loan Ass'n 4038 S. Archer Ave.	1914	425,824.91
Mutual Federal Savings and Loan Ass'n 2202 W. Cermak Rd.	1905	3,406,222.24
St. Anthony Savings and Loan Ass'n 1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.	1922	2,647,807.90
Standard Federal Savings and Loan Ass'n 4192 Archer Ave.	1909	23,057,727.39
Universal Savings and Loan Ass'n 1739 S. Halsted St.	1924	2,570,348.38

Biznieriams apsimoka skelbtis "Draugė".

Kodėl CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N

TAIP SMARKIAI AUGA TURTO IR TAUPYTOJŲ! Todėl, kad pas mus kiekvieno taupytojo indėlis yra apdraustas iki \$5,000 by an agency of the United States Government... Todėl, kad pas mus valdyba ir direktoriai darbuoja ir gabi veda būtinai išmoką sukuriant savo taupytojams... Todėl, kad pas mus padaravimas yra mandagus ir teisingas. Per 1949 metus pas mus pradėjo naujas taupymo accounts virš 1,200 metų, o turimas per 12 milijonų dolerių. Dabar mūsų turimas siekia art 5,000,000 dolerių. Mes kviečiame kaip vietinius, taip ir tolimuosius lietuvius: padėkite savo pinigų šioj tvirtai apdraustoj finansinėj įstaigai... Pas mus galite taupyti ir per laisvą. (Klauskite).

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 SO WESTERN AVE.

Tel. — GRovehill 8-7575

J. PAKEL, President.

IVAIRIOS ŽINIOS

Planuoja Statyti Namus

Kooperatyvinių Būdų Esant dideliame gyvenamųjų patalpų trūkumui, Chicagoje susiorganizavo būrys tremtinių, kurie projektuoja statyti lietuvišką butų koloniją kooperatiniais pagrindais. Statybai numatoma pasinaudoti valdžios teikiama FHA ilgamete paskola. Provizoriniais apskaičiavimais keturių kambarių butas vienas šeimai kainuos apie 8,000 dolerių. Iš karto sumokant 1,000 dolerių, vėliau mėnesiniai mokėjimai už butą sieks nuo 60 ligi 70 dolerių. Pradžioje numatoma statyti namus 60 šeimų. Ligi šiol šioje statyboje norinčių dalyvauti užsirašė virš 20 asmenų. Kas norėtų prie šio projekto realizavimo prisidėti, prašomi pranešti Stepiui Trinkauskui, 6722 So. Campbell Ave., Chicago 29, Illinois.

Negrai Pradėjo Statyti

Kooperatyvinius Namus "Chicago Tribune" praneša, kad šiomis dienomis 13 akrų žemės plote tarp 63-čios ir 68 gatvių prie South Park Avenue negrai pradėjo statyti 7 milijonų dolerių vertės namus 694 šeimoms. Statybai finansuoti gauta valdžios FHA paskola 6,177,900 dolerių sumai. Bus pastatyta 24 trijų aukštų ir 11 aštuonių aukštų namų po penkių ir šešių kambarių butus. Vieno buto kainą bus 11,400 dolerių. Sumokant iš karto po 2,500 dolerių, likusi 8,900 dolerių skola išdėstoma 33 metams mėnesiniais mokėjimais nuo 65 ligi 85 dolerių.

Lietuvius Atidarė 200,000 Dolerių Vertės Restoraną

Lietuvius Sam Savage (Juškevičius) Gary, Ind., prie U. S. Highway 12 ir Clark Rd. atidarė didelį naujai pastatytą restoraną "Teton Lodge". Pastatas yra originalus. Sienoms panaudoti Wyoming valstybės kalnuose augančių milžiniškų pušų rąstai. Restoranas vienu kartu gali aptarnauti apie 2,000 svečių. Šiuo metu restorane dirba 50 tarnautojų.

Lietuvių Verslininkų Ir Profesionalų Vadovas

ALEC vadovybė pradėjo paruošiamuosius darbus Amerikos Lietuvių Verslininkų ir Profesionalų Vadovui (Lithuanian Business Directory) išleisti. Vadovas bus leidžiamas atskirais sąsiuviniais, kiekvienai valstybei. Pirmoje eilėje numatoma išleisti sąsiuvinį, kuriame tilps Illinois valstybės ir jai kaimyninių apylinkių lietuvių verslininkų ir profesionalų adresai. Leidinyje verslininkai ir profesionalai bus suskirstyti verslo šakomis ir specialybėmis, kas palengvins lietuviams naudotis savo tautiečių patarnavimais.

Intelektualų Kongresas

Katalikų Intelektualų Sąjunga per pereinamas Sekmines turėjo savo Kongresą Eichstaet. Kongrese buvo svarstyta ir pasmerkta nežmoniškos priemonės, kurių aukomis buvo daug kaip vokiečių taip ir kitų tautybių kateininkų, kad neva vadinamais medicinos ir chemijos bandymams buvo panaudojami šiu nelaimingų išvargintieji kūnai. Ir nūdien jų daugelis dėl minėtųjų bandymų yra be sveikatos.

SLAPI SKLEPAI
GALIMA PADARYTI SAUSAIS. Dėko neturėti sausų, sanitarijui skiepų? Patalsimai padaromi ant vidinių sienų; užgyna, pagrina ir padaro sveikesnį. Mes kviečiame pasitarti. Nereikia mokėti už apkalnavimus. Mes vykstame visur.
TELEFONUOKITE
CHICAGO HEIGHTS 600-R.

CAMERON-WALKER, Inc.
QUALITY GARAGES
BŪSITE PATENKINTI
Standartinis garažas vienam Automobiliiui
Pilnai užbaigtas
Be įmokėjimo. \$315.00
36-mėnės mėnesiams išmokėtinai
Turkiete geriausia už mažiausią Kainą!
Standartinis arba pagal užsakymą. Bet kokio dydžio ar stiliaus. Aplinkviete mūsų statybos sandėlių apšvietimo garažų pavyzdį. patikrinkite statybines medžiagas kokybę. Tarkitės tiesiai su savininku p. Cameron.
103rd & Cicero Ave., Oak Forest
Tel.: Blue Island 6970-6930
Nuo 8 val. ryto iki 5 v.p.p. kasd. Vak. ir šventadi. — pagal susitar.

VOGUE SEWING MACHINE COMPANY
523 W. 111th WA. 8-1776
DISTRIBUTORS FOR
NECCI.
Free Westinghouse, & REBUILT SINGER, WHITE, ROTARY, ETC.
Electrification and Repairs on all makes and models
WE BUY, SELL or TRADE
Free Estimates—Written Guarantee
Waterfall 8-1776

AUTOCRAT
ALIEJAUS DEGINIVAS
Pardavimas ir Aptarnavimas...
7103 S. Halsted St.
• 24 valandų patarnavimas
• Aliejaus kuras
• Patalai, Aliejaus, Gazo Pinali įrengimai
Paskirstytojai Autocrat Aliejaus degintuvų ir Aliejaus apskuramųjų pečių, įrengimai tik už \$295, su 275 gal. kubilu.
Mes atliekame visų rūšių Metalinės Skardos Darbą
Telef. HUDSON 3-0660
Namy Tel. WENworth 6-0816

INTRODUCTORY OFFER
This coupon worth to you upon purchase of each 1/2 gallon bottle of our
10c
FRESH FRUIT JUICES
Breakfast Orange 60c
Pineapple 60c
Grape 60c
Fruit Punch 60c
Grapefruit 60c
Pineapple Orange 60c
FREE Home delivery anywhere
CALL
Taylor 9-0890
COMMUNITY JUICES

Hungry?
LOBSTER Dinners
BROILED AGED STEAKS
BREADED PORK CHOPS
TASTY FRIED CHICKEN
SEA FOODS
Famous for Fine Foods
Accommod. large crowds up to 500 for weddings, parties & banquets
JACKSON'S RESTAURANT
and Cocktail Lounge
Routs 12 and 20

Dėmesio, Nuosavybių Turėtojai!
(Plasteravimas)
KING & SONS
20 metų patyrimas
Plasteravimas — Arkados — Lubos — Pakeltimai — Kaminų pataisymai
TELEF. DIVERSEY 8-8831

Dėmesio Nuosavybių Savininkai!
Ivairūs medžio darbo remontai. Priežiūros kaimas
Mes vykstame visur mieste ar priemiestuose
Saukite Whitehall 4-5762.

N. D. MURPHY
Pilnas Daiktų Pertaisymas!
Apkalimas — lentynų uždėjimas ir kabineto darbas. Aukštos kokybės darbas ir prieinama kaina. Dėl nemokamų apkalnavimų pasaukite LAview 5-2298
1452 FLETCHER STREET

PLATINKITE "DRAUGĄ"!

Paul W. Senne
FUNERAL HOME, Inc.
Įsteigta 1891 m.

AIR-CONDITIONED
KOPLYČIOS
Aptarnaujame įvairius luomo žmones ir įvairiausiose aplinkybėse.

Lake St. prie Second Ave.
Maywood, Ill.
Tel. Maywood 14

For Your WEDDING, Anniversary Gift — See BEN LEVINE!

GREAT Sayings Now DIAMONDS, WATCHES greatly reduced

KNOW YOUR JEWELER
BEN LEVINE
25 years with the Boston Store
now at our new beautiful location Suite 1216
Open daily 9 to 5:30
Telephone DEarborn 2-3693
59 E. Madison St.

SORRENTO INN

ITALIAN CUISINE
DABAR SIULO JUMS
Privačius Kambarius
Suėjimams, Prėmimams, Rautams nuo 4 iki 200
Kviečiame apžiūrėti mūsų naujai padidintos vietos įrengtus su moderniausia virtuve. Šioje aplinkoje.
Pasiteiraukite dėl užsakymui vietų šaukdami

HIGHLAND 1000
West Ridge Rd. (U.S. 6)
Highland, Ind.

South West Sides Namy Savininkai! Įrengiamie vandens nubėgimo vamzdžius, apšvietimus pro stogą, air conditioning, aliejaus ir gazo krosnis, užkūriname, būsite patenkinti. Dėl apkalnavimų pasaukite šiuandien. T. HEBEL SHEET METAL WORKS, 6245 S. St. Louis Ave. Gro. 6-6875.

ARCHER PARK ROOFING

15 metų stogų dengimo patyrimo. Darbas pilnai apdraustas ir garantuotas. Specializuojamės dengime rolemis, shingles ir sidings. Dykai apskaičiavimas. L. A. KRAUCHUNAS, 5021 S. Kedvale Ave., Chicago 32, Illinois. Telef. LAfayette 3-5146

DĖMESIO, ATOSTOGININKAI!
Atvažiuokite į garsią Manitowish Waters pilsdoms atostogoms. Modernus įrengimas šeiminkavimui arba maži pamukai su pilnu išalkymu (American Plan Cabins)! Kambarys ir išalkymas \$45.00 savaitė. Dėl perspektyvų ir informacijų rašykite JONES LAKEWOOD LODGE, Manitowish, Wis. Telefonas 13.

NELAUKITE—

Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies, namus, baldus, automobilius, ar šnip ką apdrausti, reikalingi agento, arba brokerio, kad jis parpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel išlūkus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CENTral 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUBMERMAN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY

VENECISKOS LANGŲ UŽUOLAIIDOS

GATAVOS UŽUOLAIIDOS iki 36" su metaliniu viršum (metal head) \$2.98
Langų tendytoriai (window shades), šoninių užuolaidų (draperijų) parūpinimas. Įvairių juostelių bei šniūrelių pardavimas. Juostelės tik po 15c už jardą. Užuolaidų pataisymai už prieinamą kainą. Atidara kiekvieną vakarą.

8012 SO. ASHLAND AVE.
STewart 3-7810

RAYMAR

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrausta
DRABUŽIAI, GYDUOLIS, ir t.t.
Jūs giminės gauna be jokių įmokų
CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
220 SO. STATE ST. CHICAGO, Tel. WAbash 29354
Atidara šeštadieniais iki 1:30 popiet.

EMERY FRUIT FARM RESORT
Private Rooms & Cottages \$45.00 per week for room & board
Children 1/2 price
801 JACKWAY AVENUE, BENTON HARBOR MICHIGAN
Tel. BENTON HARBOR 9106 Chicago Tel.: Commodore 4-5882

GEORGE DAVROS — J. DUVAS

BALLROOM
100 miles South West of Chicago.
All modern fixtures.
Newly decorated. Fully equipped.
Real money-maker. For right party.
Reasonable rent. Good lease.
Sacrifice for immediate sale.
Due to other interests
WELLington 5-3469

Ornamental Steel Railing for porch and steps. All Aluminum Canopies \$40.00 and up installed. Cyclone, Picket, and Ornamental Fences, installed, or deliver material only. Free estimates cheerfully given. Call Pullman 5-8325
324 W. 101st PLACE

REEDER SHEET METAL WORKS
4518 West 63rd Street
PORTsmouth 7-9160

Mrs. G. Cesariski
5320 Montrose Ave.
PENSacola 6-7133
Mrs. W. Deinzer
4440 N. Linder Ave.
AVenue 3-0552

Užsakykite "Draugą"

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- Dividendus išmokėjo visada be perstojo.
- Kiekvieno taupytojo sąskaita apdrausta iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation nu 1935 metų.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS

PRADEKITE TAUPYTI SIANDIEN!

Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United State Government
2202 West Cermak Road Chicago 8, Illinois
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—VIRginia 7-7747